

kk 83. / külpolitikaifolyt/ny

- 66. brit bányászok
- 67. thaiföldi partizánok
- 68. filmfesztivál
- 69. varsói pártérvékelés
- 70. afrika
- 71. csehszlovák jegyzék - géprablás
- 72. szvsz - felhívás
- 73. asszad a szovjetunióba látogat / embargós 22 óráig/
- 74. libanon - esti összefoglaló
- 75. izrael- egyiptom
- 76. szadat látogatása - taszsz
- 77. usa- emberi jogok - tudósítói
- 78. rövid hírek
 - ankara: fry denlund
 - london: bruno kreisky
 - singapore: katona bíróság
 - washington: meteoritok
- 79. indira gandhi
- 80. usa- közép-kelet
- 81. etiópia-szomália
- 82. európai diáktalálkozó
- 83. hirjegyzék /mti/

-80-
v é g e

22.15/ny

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tiber
szerkesztette: nyárádi róbert, kopreda dezső, németh gyula,
pirityi sándor, barabás miklós.

R

M.T.I.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

60.010/X

Külföldi hírek

kk. 1 várható

wa il nt

1978. február 10./mti/

washington:

vance amerikai külügyminiszter sajtóérte-
kezlete

frankfurt:

juso kongresszus

moszkva:

szaljut ürkisérlet-jubileum

athén:

kétnapos konferencia kezdődik a földközi-
tengeri országok együttműködéséről és bizton-
ságról

hamburg:

szocialista internacionálé irodájának ülése

berlin:

brecht napok

--

- 1 -

g20
H

kk,8.nagy sándor városa

d u s a n b e , 1978 február 10 /mti/

szovjet régészek a tadzsikisztáni leninabad városban rábukkantak alexandria eszhatá-an, az egykori makedón birodalom egyik régen keresett városának maradványaira. a történészeket már hosszú ideje foglalkoztatta a kérdés, hol lehetett nagy sándor birodalmának legkeletibb városa, amelynek alapításáról ugyan részletesen beszámoltak a ,,világhodió,, életrajzirói, de pontos helyét nem jelölték meg.

a szovjet tudósok kutatásaik során az ismert történelmi tényekből indultak ki. időszerűségünk előtt 329-ben nagy sándor falcai átkeltek a hindikus hegyláncain, s betörték közép-ázsia-ba, hogy végleg felmorzsolják a granikoszi és isszoszi csatákban megtéptezett perzsa seregeket. eljutottak a szirdarja bal partjára, ahol a makedón uralkodó róla elnevezett várost alapított. a birodalom keleti határán fekvő települést erős fallal vették körül, hogy megóvják az ellenséges támadásoktól.

a nagy sándor hadjáratait leíró, s a meghódított területek domborzati viszonyait is részletesen ismertető egykorú történelmi munkák alapján leninabadban megkezdett ásatások során a szovjet régészek olyan kerámiatöredékekre, nyílhegyekre és használati tárgyakra bukkantak, amelyek azt bizonyították, hogy valamikor görögök éltek ezen a vidéken. feltételezésük akkor vált bizonyossá, amikor az egyik kutatóárokban előbukkantak egy, az időszerűségünk előtti iv. évszázad első negyedében rakott téglafalnak, alexandria eszhatá városfalának maradványai. /taszsz/

--

kk.7.izrael - sztrájkok

b-fkj csr/p bs London, 1978. február 10./mti/

izrael történetében páratlan méreteket öltöttek az elmúlt időszakban a dolgozók munkabeszüntetései. csak a tavaly őszi sztrájkok ötmillió munkanap kiesést okoztak az ország gazdasági életében.

az 1978.-as esztendő sem hozott visszaesést a dolgozók harcában. már harmadik hónapja tart az izraeli kereskedelmi flotta matrózainak sztrájkja. béremelést követel a pedagógusok szakszervezete is.

/folyt.köv./

- 2 -

49 p 20

kk.7./izrael folyt./p

nagy-britannia kommunista pártjának központi lapja, a morning star törvényszerűnek nevezi az izraelen végigseprő sztrájkhullámot. az országban ugyanis az állami költségvetésnek már 60 százalékát fordítják közvetve vagy közvetlenül katonai kiadásokra; s ez egyre súlyosabb terhet ró a dolgozó tömegekre. az infláció egy esztendő alatt elérte a 40 százalékot; s hivatalos előrejelzések szerint a munkanélküliség is tovább fog emelkedni, a közeljövőben eléri a 6 százalékot./taszsz/

--

kk.6.usa - nukleáris

b-rg/ny csr bs Washington, 1978 február 10 /mti/

james carter amerikai elnök csütörtökön ratifikálás végett megküldte a szenátusnak annak a szerződéstervezetnek szövegét, amelynek értelmében nemzetközi ellenőrzés alá vonnának valamennyi, nem-katonai jellegű amerikai nukleáris létesítményt.

a nemzetközi atomenergia ügynökségek kötetlen szerződés értelmében az egyesült államok részletes tájékoztatást adna a bécsi székhellyel működő szervezetnek minden békés célú nukleáris létesítményéről.

az atomsorompó szerződés a biztonsági és a nemzetközi ellenőrzésre vonatkozó záradékokat mindeztől csak a 99. atomfegyverrel nem rendelkező állam számára irányozza elő. a most előterjesztett szerződéstervezet alapján viszont a nemzetközi atomenergia ügynökség és az atomstop-szerződés valamennyi rendelkezése vonatkoznék az egyesült államokra is.

mint ismeretes, a nukleáris kapacitással rendelkező országok közül franciaország, india és kín nem írta alá az atomsorompó-szerződést./afp,upi/

--

7.20/i

49 p 20

- 3 -

a szerkesztőségek tájékoztatására!

heti várható

os il bs

1978. február 10./mti/

február 13. hétfő

vi. páp pápa fogadja a vatikánban szadat egyiptomi elnököt
szadat elnök franciaországba érkezik
országos szakszervezeti konferencia olaszországban a három
nagy szakszervezeti szövetség /cgil, cisl, uil/ vezetőinek és
üzemi küldötteinek részvételével /két napos/
az észak-írországi erőszak elleni tiltakozás hete nagy-britan-
niában a munkáspárt londoni szervezeteinek és szakszervezetek-
nek kezdeményezésére /február 18-ig/
megkezdődik az afrikai felszabadító mozgalmak koordinációs bizott-
ságának /az afrikai egységsszervezet szerve/ 30. ülészsaka tripo-
liban/február 18-ig/
berlinben megkezdődik a viii. nemzetközi politikai dalfesztival
/február 20-ig/
anker jörgensen dán miniszterelnök washingtonba utazik

február 14. kedd

a nato „arctic express”, fedőnevű hadgyakorlata észak norvégia-
ában
szpirosz kiprianu ciprusi köztársasági elnök athénba utazik
moszkvában háromnapos kgst-vb ülés kezdődik
közös piaci külügyminiszterek értekezlete koppenhágában

február 15. szerda

orbán lászló vezetésével mszbt küldöttség érkezik moszkvába
a magyar-szovjet barátsági szerződés aláírásának 30. évforduló-
jára
megnyílik az arab országok 8. csúcskonferenciája
do ngok deung a vszk új thaiföldi ügyvivője kormányküldöttség
élén bangkokba érkezik
elnökválasztás második menete finnországban
/folyt.köv./
7.30/il

- 4 -

s

kk. 2./heti folyt./il

február 16. csütörtök

fogadás a moszkvai magyar nagykövetségen az évforduló alkal-
mából
andreas van agt holland miniszterelnök egynapos látogatás-
ra brüsszelbe utazik
prágában megnyílik a csehszlovák képzőművészek szövetségének
két napos alakuló kongresszusa

február 17. péntek

moszkvában ünnepi megemlékezést tartanak a magyar-szovjet ba-
rátsági szerződés aláírásának jubileuma alkalmából
roy jenkins az európai közösségek bizottságának elnöke koppen-
hágába látogat

február 18. szombat

walter mondale az egyesült államok alelnöke kanadába utazik
.-.

kk. 3. az etiópiai ellentámadás

ml a rp so il ng

1978. február 10./mti/

addisz abebai diplomáciai források szerint a somáliai csa-
patok ellen indított etiópiai ellentámadás újabb stratégiai fon-
tosságú állások feladására kényszerítették a visszavonuló ellen-
séget. csütörtökön mogadishuban bejelentették, hogy a somáliai
kormány általános mozgósítást rendelt el./upi, reuter/

x x x

rácز péter, az mti munkatársa írja:

a légi erő, a tüzérség és páncélosok támogatásával január
végén - február elején lendültek ellentámadásba az etiópiai kor-
mánycsapatok és a népi milícia egységei az ogadenbe hatolt ag-
ressziós somáliai alakulatok kiverésére.
/folyt.köv./
7.35il

- 5 -

Ha 2/20

kk. 3./az etiópiai folyt./il

addisz abebában bejelentették, hogy az összpontosított támadás annak az általános ellenoffenzívának a kezdete, amelynek célja a megszállt etiópiai területek visszafoglalása. egyúttal határozottan cáfolták azokat a nyugati és szomáliai híreszteléseket, hogy a hadművelettel kétfrontos támadást készítenek elő, szomália egyes részeinek bekebelezésére,,.

az etiópiai katonai vezetőknek az ellentámadás kidolgozása-kor nehéz helyzettel kellett szembenézniük. az egy-két hónappal ezelőtt megmerevedett frontvonalak mélyén etiópián belül húzódtak. a behatoló szomáliai erők az ogadeni terület 90 százalékát elfoglalták - keleten 700, délen 300 kilométerrel előre a térségben. stratégiai szempontból előnyös volt viszont a katonai vezetők számára, hogy harar és diredawa városok a többszöri szomáliai ostrom ellenére csapataik kezén maradtak, és az utóbbiban sikerült több mint 100 000 katonát s népi milicistát összevonni.

Tryomultak

a súlyos helyzetben a szocialista országok, elsősorban a szovjetunió és kuba etiópia megsegítésére siettek. a két ország az utóbbi hónapokban jelentős fegyverszállításokkal és anyagi-műszaki támogatással segítette a szomáliai agresszió áldozatát. etiópia moszkvai nagykövete január 27-én elmondott, hogy szovjet és kubai tanácsadók részt vesznek az etiópiai tisztek és katonák felkészítésében. ugyanakkor mind moszkva, mind havanna kategórikusan visszautasította azokat a nyugati és szomáliai részről hangoztatott vádakot, hogy szovjet vagy kubai katonák közvetlenül részt vennének a harcokban.

a szovjetunió több ízben leszögezte, hogy - mint a történelmi események is példázzák - mindig az agresszió áldozatának oldalára állt. kuba nem egyszer hangsúlyozta: fenntartja magának azt a jogot, hogy internacionalista kötelezettségeinek szellemében katonai segítséget nyújtson bármely baráti országnak, amelynek törvényes kormánya támogatásért fordul hozzá és amelynek szuverenitását veszély fenyegeti.

--
- 6 -

7.40/il

bor 920

kk. 4. különös lelet

sn il bs

p r á g a , 1978. február 10.

sebestyén tiber, az mti tudósítója jelenti:

különös „régészeti leletre,, bukkantak csehszlovákiában, amely most, hogy az ország az 1948. februári baloldali fordulat 30. évfordulójára készül, érthetően nagy érdeklődést kelt. újabb szemléletes bizonyítékkal szolgál ugyanis az akkor legyőzött reakciós tőkés-osztály önző politikai taktikájáról, hazafiatlan magatartásáról.

ez a „lelet,,: mintegy fél millió korona értékű textiláru, amelyet a napokban találtak meg gottwaldovban, bata „cipőkirály,, hajdani fellegvárában, mégpedig az iparváros egyik legnagyobb akkori textiláruházának lépcsőfeljárójába befalazva. vízvezetékjavításhoz kellett falat bontani és a szerelők legnagyobb meglepetésére a törmelék mögül valóságos kis raktár került elő, benne a legfinomabb ágyneműk, csipkék, méterárak nagy tömege. szakemberek megállapítása szerint a tulajdonosok 1948 táján rejtették el ide, nyilvánvalóan nemcsak anyagi, hanem politikai haszonra is spekulálva. a gazdagoknak ugyanis a háboru utáni nagy áruinség idején, amikor csehszlovákiában jegyrendszert is be kellett vezetni, kedvenc módszerük volt, hogy kivonták az árukészleteket a piacról, majd azt híresztelték, hogy a kommunisták képtelenek szakszerűen és eredményesen vezetni az országot.

az eltelt három évtized folyamán a valaha kincsnek számító árukészlet nagyrésze tönkrement. a gottwaldovi járási nemzeti bizottság /tanács/ mégis / gondoskodik a lelet megőrzéséről, mert úgy véli: ez a politikai zsarolás módszereinek néma tanujaként minden szónál ékebben beszél arról a világról, amelynek a februári fordulat, a szocialista építés megkezdése vetett véget.

--

- 7 -

7.45/il

bor 921

kk. 5. színes hírek a szocialista országokból

a os pl ml il nt

1978. február 9./mti/

berlin, ulánbátor:kemény tél

a tartós fagy és havazások következtében az ndk hegyes vidékeit borító összefüggő hótakaró vastagsága a téli sportok kedvelőinek nagy öröme egyre növekszik. a thüringiai erdőben csütörtökön is szakadt a hó, vastagsága elérte a 130 centimétert. a „rekordot”, azonban a harz hegység tartja, amelynek csucsait 180 centis hó fedi. mongoliát nem a lehullott hó mennyiségével, hanem a kemény hideggel lepte meg az idei tél. ulánbátorban csütörtökön mínusz 35 fokig esett le a hőmérő higanyszála, a délutáni ragyogó napsütésben is csak mínusz 25 fokra „enyhült”, az idő./adn/

moszkva: világhírű tudós

a nobel-díjas, világhírű szovjet tudóst, nyikolaj baszov akadémiát választották a „znanyije”, szovjet ismeretterjesztő társaság elnökévé. baszov akadémikus a kvantum elektronika egyik megalapítója, s a nobel díjat korábban a kvantumfizika terén végzett kutatásaiért kapta./taszsz/

moszkva: pimen válogatott művei

pimen atyának, moszkva és egész oroszország patriarkájának válogatott műveit adta ki a moszkvai patriárkia. a kötetet amely 1957 és 1977 között elhangzott szentbeszédeket, üzeneteket s felhívásokat tartalmazza pimen atya harzéves püspöki szolgálatának és beiktatása 50 éves évfordulója alkalmából jelentették meg./taszsz/

/folyt.köv./
7.48/il

- 8 -

kk. 5./hírek folyt./il

moszkva: „keritőnő”

lucas cranach világhírű, német származású festő egyik festményére bukkantak a gruz szépművészeti múzeum restaurátorai. „keritőnő” című képen a szakemberek felfedezték azt a jelet, amellyel a reformáció korszakának kiemelkedő művésze látta el alkotásait egy sárkányt ábrázoló kis címer formájában./taszsz/

vilnius: hattyuk-tava

a fehér hattyúk legnagyobb kelet-európai rezervátumává vált a dél-litvániai zuvontasz tó. a hatóságok a tavat, a hozzátartozó nádassal együtt vadvédelmi területté nyilvánították. a körzetben csaknem 500 különböző növény-, mintegy 800 rovar- 20 hal és 215 madárfajta található./taszsz/

tallin: észt-operaénekesnő.

a közeljövőben budapesten is felép a neves észt operaénekesnő, marbgarita vojtesz az operaházban ő fogja énekelni verdi traviatájának violetta szerepét. ez volt egyébként vojtesz első színpadi szerepe, amelyre 14 évvel ezelőtt lépett fel./taszsz/

kk. 9. halász andrás

vé il nt

n e w y o r k , 1978. február 10./mti/

a fogadó ország - az egyesült államok - és az ENSZ képviselők közötti kapcsolatokkal foglalkozó ENSZ bizottság csütörtök esti ülésén felszólalt halász andrás a magyar küldöttség tagja. rámutatott arra, hogy a vietnami szocialista köztársaság állandó ENSZ képviselője ellen foganatosított egyoldalú amerikai intézkedés súlyos aggodalomra ad okot. az ilyen módszereknek messzemenő negatív következményei lehetnek az ENSZ képviselők normális munkafeltételeit illetően és károsan befolyásolhatja az egész világ-szervezet tevékenységét.

7.50/8u

- 9 -

kk. 10. Le a formalizmussal

éb il nt

p e k i n g , 1978. február 10.

éliás béla, az mti tudósítója jelenti:

a zsenmin zsipao kommentárban szólítja fel a vezetőket, sürgősen számoljanak le a kulturális forradalom éveiben elburjánzott formalizmussal. a kommentár rámutat arra, hogy az elmúlt években általános jelenséggé vált a mao ce-tung idézeteket tartalmazó könyvecske állandó közbentartása és a vég nélküli éljenzés. az embereket arra szoktatták, hogy mao ce-tung portréja előtt reggelenként eligazításért és ihletért fohászkodjanak, napközben az elnök idézeteit ismételgessék, este pedig ismét mao ce-tung portréja elé járuljanak, hogy jelentést tegyenek a végzett munkáról és biztosítsák az elnököt alattvalói hűségükről. a „négyek bandája”, ezt a formalista gyakorlatot azzal egészítette ki, hogy szakadatlanul a „politikát”, a „vonalat”, és az „elméletet”, ismételgette. mindez azonban csupán porhintés volt és arra szolgálta, hogy félrevezessék a tömegeket. azok ugyanis, akik meghonosították ezt a formalizmust, vizet prédikáltak és bort ittak. valódi céljuk az volt, hogy a formalizmus segítségével tartsák kordában az embereket és leszoktassák őket a gondolkodásról.

a tömegek elvárják, hogy a vezetők feltárják az ellentmondásokat és tegyenek meg mindent azok mielőbbi felszámolásáért, vagyis a vezetők képesek és alkalmasak legyenek a valódi munkára és szakítsanak az üres szavak, a formalizmus áldatlan gyakorlatával. ez az igény annál is indokoltabb, mivel manapság is vannak vezetők, akik következetesen megfelelnek a tömegek igényeiről, úgy tesznek, mintha nyoma sem lenne ellentmondásnak. az ilyen vezetők előszeretettel alkalmazzák a halogatás és az elodázás taktikáját és attól sem riadnak vissza hogy elnyomják azokat, akik fel merészelik vetni a problémákat. a felsőbb pártszervekhez továbbított jelentéseik valósággal hemzsegnek a „nagyszerű eredményektől”, de feltűnően üresnek és semmitmondónak bizonyulnak, mihelyt tényleges problémákról van szó. az ilyen vezetőkkel szemben a tömegek kezdetlen reménykednek és türelmesek, hogy később, amikor kiismerték őket, annál elégedetlenebbeké váljanak velük szemben.
/folyt.köv./k
8.05/il

- 10 -

9.45 ay

9

kk. 10./le a formalizmussal folyt./il

a formalista magatartással sem fejlődni, sem előrejutni nem lehet. a formalizmus alapján álló vezetők sürgős feladata, hogy számoljanak le ezzel a hibával és nyíltan tárják a gondokat és a nehézségeket az emberek elé. ha ezt teszik, tapasztalni fogják, hogy a tömegek általában türelmesek és megértőek, kivéve azokkal szemben, akik követni akarják az elmúlt évek formalizmusának gyakorlatát - állapítja meg egyebek között a zsenmin zsipao kommentárja.

--

kk. 11. giscard d, estaing - külpolitika

bd mh mp il nt

p á r i z s , 1978. febr. 10./mti/

valery giscard d, estaing francia köztársasági elnök úgy tervezi, személyesen ismerteti májusban az ensz-közgyűlés rendkívüli, leszereelési ülészakán franciaország leszerelési javaslatait. így azt, hogy a genfi leszerelési bizottság helyett hozzanak létre új, az ensz égisze alatt működő nemzetközi fórumot, valamint azt, hogy hozzanak létre nemzetközi műhold-megfigyelő hálózatot a leszerelés ellenőrzésére.

giscard d, estaing mindezt csütörtökön este mondta el a francia televízióban, ahol a közelgő választások kapcsán nemzetközi kérésekről nyilatkozott vezető újságíróknak. „a márciusi választások nyilvánvalóan fontos következményekkel járnak majd, ami franciaország külpolitikáját illeti, - jelentette ki. hozzáfűzte: reméli, hogy a szavazáskor „a józan ész nem hagyja cserben a franciákat”, „miután a köztársasági elnök előzőleg már többször kifejtette, hogy a választásokon a jelenlegi kormánytöbbség támogatását tekinti „jó döntésnek”, a megjegyzés azt jelenti, giscard d, estaing a külpolitikát illetően is az eddigi helyzet megőrzésére szólítja fel a franciákat. ám arra a kérdésre, változnék-e franciaország külpolitikája akkor, ha a márciusi választásokon a baloldali pártok jutnak többséghez, giscard d, estaing azt válaszolta: „természetesen, igen”, „ezt azonban nem részletezte.
/folyt.köv./
8.10/il

- 11 -

9.50 ay

kk. 11./giscard folyt./il

a francia-algériai viszonyról szólva - amely az utóbbi hónapokban meglehetősen feszültté vált - az államfő kijelentette, hogy a kapcsolatok jogi kerete, az 1962-es eviani egyezmény, amely még algéria függetlenné válása előtt született, túlhaladottá vált. ezt a helyzetet ki kell igazítani - mondotta. ugyanakkor azonban giscard d, estaing azzal vádolta az algériai vezetőket és a sajtót, hogy nem tanúsítottak „franciaországhoz hasonlóan mérsékletet”, a francia fegyveres erők legutóbbi afrikai csádban és mauritániában, illetve zaireben végrehajtott akcióit érő, többek között algériai bírálókatra válaszolva az államfő azt fejtegette, hogy ezek az akciók mindig az érdekelt államok kérésére és azok határai között zajlottak.

az afrika szarvában uralkodó helyzetről szólva a francia köztársasági elnök kiemelte, hogy az államközi határokat tisztelben kell tartani. ezen a kereten belül kell megoldást találni - fejtegette - „ogaden lakosságának biztonságára”, és arra, hogy az esetleg megfelelő pillanatban „kifejzhesse politikai választásait /giscard d, estaing nem fejtette ki pontosabban, mit ért ez alatt/. végül a francia államfő szerint arra lenne szükség, hogy a nagyhatalmak szüntessék be a térségbe irányuló fegyverszállításokat./giscard d, estaing nem tett különbséget a saját határain belül védekező etiópiaiaknak szóló, illetve a más ország területét elfoglalni szándékozó szomáliaiaknak szóló fegyverszállítások között/.

a csádi polgárháboruban való francia szerepről szólva az államfő azt hangsúlyozta, hogy a két ország közötti együttműködés nem foglalja magában francia katonai eszközök részvételét a csádi területen folyó akciókban.

a már említett leszerelési javaslatokhoz illetően az államfő szerint a francia indítványok fogadtatása pozitív volt. a francia atomerő esetleges alkalmazására vonatkozó kérdésre válaszolva giscard d, estaing leszögezte, hogy franciaország ellenzi a német szövetségi köztársaság közvetlen vagy közvetett atomfelfegyverzésére irányuló elgondolásokat vagy feltételezéseket. ez franciaország számára alapvető kérdés. azt illetően, hogy felhasználhatja-e franciaország atomfegyvereit az nszk „védelmére”, az államfő kijelentette, hogy az atomfegyver alkalmazásának feltételeit mindig egyfajta titokzatosságnak kell öveznie, különben nincs elriasztó hatás.

/folyt.köv./

8.2/il

9.50 ay

- 12 -

kk. 11./giscard 2. folyt./il

„Lehetségesek olyan helyzetek, amelyekben franciaország fenyegetve érzi magát még azelőtt, hogy határait elérnék, vagy hasznosnak tartja, hogy ezt az elrettentést előbb alkalmazza”, - fűzte hozzá.

a francia államfő egy kérdésre válaszolva visszautasította azt a nézetet, hogy az enyhülés politikája „kifüladt”, volna. hangsúlyozta, hogy franciaország közvetlen és ígéretes kapcsolatokat tart fenn a szovjetunióval, s a két ország között nincsenek objektív nehézségek. a belgrádi értekezlet „bizonyos akadályokba”, ütközött, mondotta, nevezetesen az emberi jogok témakörében. franciaország figyelemmel követi az értekezlet munkáját és lehetséges, hogy megfelelő pillanatban kezdeményezést tesz a tanácskozás pozitív befejezésének előmozdítására - jelentette ki a köztársasági elnök./baracs dénes/

--

vkk. 13. csád

b gr mp il nt

new york, párizs, 1978. febr. 10./mti/

a biztonsági tanács csád „libiai agresszióval”, kapcsolatos kérésének napirendre tűzését. a bt afrikai tagállamainak /gabon, mauritius, nigéria/ képviselői nem-hivatalos konzultációkon vitatják meg előbb csád köztársaság kérését, mielőtt összehívják a testület rendkívüli ülését. csád ensz-képviselője az állítólagos libiai agresszió és a két ország közötti határkérdés rendezetlensége miatt csütörtökön kérte a biztonsági tanács rendkívüli összehívását. a vitára várhatóan a jövő héten kerül sor.

csád - mint ismeretes - azért fordult a biztonsági tanácshoz, mert - amint azt malloum elnök állította - „libia szándékosan akadályozza a határkérdés rendezését”, és katonailag támogatja a csádi kormány megdöntésére törekvő felkelőket./reuter, afp, ap/

--

- 13 -

8.25/il

9.50 ay

kk 12. kínai ünnep

a-pl/um br nt p e k i n g , 1978. február 10. /mti/

vásárlási láz tört ki pekingben és más kínai nagyvárosokban a hagyományos hold-ujév alkalmából rendezett háromnapos fesztivál előtt. peking üzletei ezuttal tele voltak áruval, kezdve a ruházati cikkektől, a gyermekjátékokon át egészen a különböző élelmiszerekig és édességekig.

a főváros utcáin mindvégig hatalmas tömeg hömpölygött, a vendéglők zsúfoltak voltak, a fiatalok ünnepi hangulatban partiókat robbantgattak. „peking az elmúlt napokban olyan vásárlási lázrak volt szemtanuja, amilyenre évek óta nem volt példa, - írta a fesztivállal kapcsolatos egyik jelentésében az új kína hírügynökség.

külföldi megfigyelők szerint a látványos költekezési kampány, s a jól időzített árubőség - mint minden, ami az országban történik - gondosan előkészített politikai akció részét jelenti: az ünnep szó szerinti „választékos, megrendezésével a hatóságok jelezni akarták a közvélemény előtt, mit értek el a „négyek bandájának, bukása óta.

a zsermin zsipao, a kínai kommunista párt központi lapja az ünneppel kapcsolatos cikkében hangsúlyozta: „a fesztivált rendkívüli vidámság jellemezte, mert kiváló helyzetben került rá sor ... stabilitás és egység uralkodik szerte az országban,„. /reuter/

--

kk 14. izraeli települések

b-hf/um csr nt w a s h i n g t o n , g e n f , b e i r u t ,
1978. február 10. /mti/

az amerikai külügyminisztériumnak az emberi jogok helyzetéről készített dokumentuma megállapítja, hogy izrael megsérti a megszállt arab területek lakosságának jogait, nem megfelelő bánásmódot alkalmaz az izraeli börtönök foglyaival szemben és terrorizmus vagy politikai felbujtás gyanújára hivatkozva tömegesen utasítja ki a megszállt arab területek lakosait az országból, kollektív megtorlást alkalmaz velük szemben.

/folyt.köv./

- 14 -

8.25/um

10²² cny

kk 14. /izraeli...folyt./um

a dokumentum, melyet a kongresszus a külföldi katonai és gazdasági segély odaitélése szempontjából tanulmányoz, a többi között megállapítja, hogy a megszállt /arab/ területeken érvényben lévő katonai kormányzat az alapvető emberi jogok egy-némelyikét „biztonsági okokra hivatkozva hatályon kívül helyezte,„ a külügyminisztériumi anyag - bár hangoztatja: „nincs bizonyíték rá, hogy izrael állandó gyakorlathoz vagy politikaként alkalmazná a kínzást,„ - kénytelen elismerni, hogy „dokumentált jelentések szerint a szélsőséges fizikai erőszak és a pszichikai nyomás, valamint a kihallgatások esetenkénti brutális viselkedése nem kizárható,„ a dokumentum ezután számadatokat ismertet arról, hogy hány arab fogoly van izraeli börtönökben, milyen tiltakozó megmozdulások voltak a megszállt területeken a közelmúltban, s hány palesztin arab kényszerült különböző gazdasági okokból elhagyni szülőföldjét. /a reuter alapján/

a palesztinai felszabadítási szervezet csütörtökön katonai célpontoknak minősítette a megszállt arab területeken létesített izraeli kolóniákat és bejelentette, hogy ennek megfelelő eszközökkel harcot ellenük. a szervezet genfi irodája begin izraeli kormányfő látogatásával egyidőben nyilatkozatot tett közzé, amelyben rámutat, hogy ezek a törvénytelen települések akadályozzák a béke megteremtését és durván megsértik a nemzetközi jogot. /reuter/

egy palesztin hivatalos személyiség beirutban csütörtökön bejelentette, hogy az ellenállási mozgalom az izraeli megszállókkal való kollaborálás miatt kivégezte a ciszjordániai ramallah egyik leggazdagabb üzletemberét, abdul nur dzsanhut. a hírrel kapcsolatban az izraeli rádió elmonta, hogy dzsanhu, halála előtt pár nappal, találkozott ezer weizman izraeli hadügyminiszterrel. /ips, upi/

--

kk 15. vszk nagykövete - ensz-bizottság

a-rp/um ml nt n e w y o r k , 1978. február 10. /mti/

ciprus ensz-nagykövetének elnökletével csütörtökön new yorkban összeült az ensz-diplomaták biztonságával és a vendég-látó országgal való kapcsolataikkal foglalkozó ensz-bizottság. a vszk ensz-küldöttségének kezdeményezésére a testület az amerikai kormányt arról a döntéséről tanácskozik, amelynek értelmében kiutasította az országból dinh ba thit, a vietnami szocialista köztársaság állandó ensz-képviselőjét.

/folyt.köv./

- 15 -

8.30/um

10¹⁰ cny

kk 15. /vszk ...folyt./um

a vietnami misszió a bizottsághoz intézett levelében vissza-
utasította az amerikai hatóságoknak azt a vádját, hogy dinh
ba thi „kémügybe”, keveredett volna és a kiutasítást olyan
döntésnek minősítette, amely teljes egészében ellentmond az
ensz alapokmányának és az egyesült államok, illetve a világ-
szervezet kapcsolatait szabályozó egyezménynek.

dinh ba thi nagykövet a testület előtt határozottan cá-
folta az amerikai kormányak ellene felhozott vádjait. a kiuta-
sításra vonatkozó döntést törvénytelennek minősítette, rámu-
tatva arra, hogy az ügyben az amerikai hatóságok még csak nem
is konzultáltak előzetesen a vszk képviselőivel, holott ezt
a világszervezet és az egyesült államok közötti megállapodás
előírja. dinh ba thi felkérte az ensz-bizottságot, hogy vizs-
gálja meg az ügyet és lépjen közbe az amerikai kormánytól az
igazságtalan döntés visszavonásáért. hangsúlyozta, hogy a
washingtoni lépés súlyos precedens az ensz-ben képviselt orszá-
gok diplomatáira nézve.

mihail harlamov a szovjetunió ensz-küldöttségének képvise-
letében megalapozatlannak és önkényesnek nevezte washington
kiutasítási döntését. kijelentette, hogy az amerikai lépés sér-
ti az ensz-diplomaták és a vendéglátó ország kapcsolatait sza-
bályozó 1947-es egyezményt. emlékeztetett arra, hogy washington
háromszor is vétőt emelt a vietnami ensz-felvételi kérelemmel
szemben, majd hangoztatta: az amerikai döntés politikai indi-
tému és célja a vszk politikai tekintélyének csorbitása. fel-
szólította a testületet, hogy tegyen lépéseket az ehhez hasonló
esetek megakadályozására.

james leonard amerikai ensz-diplomata a bizottság előtt
kijelentette, hogy kormánya „a legkomolyabb megfontolás”,
után hozta meg döntését. azt hajtogatta, washington „fentart-
ja magának a jogot”, hogy kiutasítsa azokat a diplomatákat,
akik vétének a mentelmi jogaikat meghatározó egyezmény előírá-
sai ellen. /adn, ap, upi, afp/

a szerkesztőségek tájékoztatására!
----- /ap, upi/

leonard közölte, hogy az ügyben mindent tisztáztak és
a virginiai szövetségi esküdtsek kémkedésben bűnösnek talál-
ta a vietnami nagykövetet. elmondotta azt is, hogy washington
megpróbálta előzetesen megvitatni az ügyet a vietnami diploma-
tákkal, de február elsején a misszió félbeszakította a megbe-
széléseket. /mti/

8.35/um
10.15 om

--
- 16 -

kk. 16. szovjet ensz társaság - waldheim

ml mh ml il nt new york, 1978. febr.10./mti/

a szovjet ensz társaság képviselői kurt waldheim ensz-fő-
titkárnak felhívást adtak át a közgyűlés leszereléssel foglal-
kozó, küszöbön álló rendkívüli ülészakával kapcsolatban.

a felhívás hangsúlyozza: a szovjet ensz társaságok meggyő-
ződése, hogy elérkezett az idő, amikor határozott és egyértelmű
„nem”, -et kell mondani a fegyverkezési hajszára. úgy véljük,
erre meg van minden lehetőség, adottak a politikai és anyagi
feltételek a leszerelési hajszá megfékezésére és a leszerelés va-
lóráváltását szolgáló tömegmozgalom még határozottabb kibontako-
ztatásához.

a fegyverkezési hajszá megfékezése és a leszerelés napjaink
legégetőbb és leghalaszthatatlanabb feladata. a világ nem él-
het végtelenségig felhalmozott fegyverhegyek árnyékában. a fegy-
verkezési hajszá kiáltó ellentétbe került a nemzetközi közösség
érdekeivel.

a szovjet ensz-társaság véleménye szerint a békéért és a
leszerelésért vívott harc nagy eredményei közé tartoznak a
fegyverkezési hajszá egyes területeit korlátozó, sokoldalú és
kétoldalú megállapodások. ezek megkötése és teljesítése arról
tanusodik, hogy a fegyverkezési hajszá megfékezése lehetsé-
ges.

a szovjet ensz-társaság tagjai nagy meglepéssel fogad-
ták a közgyűlés 1977. december 19-én hozott határozatát a nem-
zetközi feszültség enyhítésének megszilárdításáról és elmélyi-
téséről. ez célul tűzi ki a hatékony és szigorú nemzetközi el-
lenőrzéssel egybekötött általános és teljes leszerelés megvaló-
sítását.

úgy véljük - hangsúlyozza a felhívás -, hogy a leszerelési
világértékezetet összehívása kiemelkedő jelentőségű lenne az em-
beriség előtt álló égetően fontos problémák megoldásában, s re-
méljük a közgyűlés rendkívüli ülészakája hamarosan e fontos lépés
megtételével foglalt állást. /taszsz/

--

s
8.45/1l
10.15 om

- 17 -

kk. 17. szadat ut - pravda

ék il nt

m o s z k v a , 1978. február 10./mti/

l - washington messzire irányuló tervei megvalósításakor nem utasítja vissza azok szolgálatait, akik készek a kezére játszani, de hálája jeléül sem hajlandó „áldozatokra”, - írja g. vasziljev, a pravda washingtoni tudósítója carter és szadat legutóbbi tárgyalásait kommentálva.

a new york times értékelése szerint szadat kiábrándultan távozott washingtonból. olyan segítségért fordult carterhez, amelyet washingtonnak azzal együtt nehéz vagy egyszerűen lehetetlen megtennie, hogy álláspontja közel áll szadathoz. az amerikai elnök a legkisebb vitát is kerüli tel avivval, amely nem hajlandó elismerni a palesztinaiak önrendelkezési jogát és nem szándékozik visszaadni minden megszállt területet.

a „békekezdeményezések”, délibábja szertefoszlott és teljesen nyilvánvalóvá vált, hogy az amerikai kormánykörök miközben az agresszió áldozatai egységfrontjának megbontására ösztönöznek egyes arab vezetőket és szeparatív alkukra bátorítanak, egyáltalán nem akarnak eltávolodni közel-keleti politikájuk fő támaszától, izraeltől.

az amerikai monopóliumok békeelképzeléseiről világosan ír a nation című folyóirat: „a rendezés magában foglalja békeszerződés megkötését izrael és a szomszédos arab államok között, a megszállt arab földek egyes részeinek visszaadását, további erőfeszítéseket izrael katonai biztonsága és tulereje fenntartására, a gazdasági és társadalmi határok megnyitását, a rendezés lehetővé teszi továbbá palesztin „közösségek”, létesítését azonban nem a pfsz vezetésével.,,

- az egyesült államok miután a különállapodások útjára taszította szadatot, újabb torlaszokat emelt a valódi rendezés útjába, s láthatólag most nem siet az egyiptomi elnök segítségére - állapítja meg a pravda tudósítója./kis/

--

- 18 -

8.50/11
10²⁰ OM

kk. 18. szaljut-6.

ki il nt

m o s z k v a , 1978. február 10.

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

pontosan két hónapja tartozkodik a világűrben a szaljut-6. szovjet űrállomás kéttagú személyzete. jurij romanyenko és georgij grecko december 10-én indult útjára a sojuz-26. űrhajóval. űrhajójuk azóta ugyan visszatért a földre - a szaljut-6. vendégei, dzsanibekov és makarov ezzel tértek vissza, cserébe pedig saját űrhajójukat hagyták az űrállomás személyzetének - romanyenko és grecko azonban változatlanul folytatja a nagyszabású kísérletsorozatot, amelynek végrehajtásával megbízták őket.

érdekes megfigyeléseket közöl a tartós űrutazásról a nyugelja című szovjet hetilap legújabb számában - amelyet egyébként dzsanibekovnak és makarovnak a szaljuton készült felvételei illusztrálnak. részben romanyenko és grecko, részben más, hosszabb űrutazást tett szovjet űrhajósok tapasztalatai alapján például kiderült, hogy a tartós súlytalanság körülményei között egyes érzékszervek reakcióképessége növekszik. az űrhajósok például egyaránt azt mondják, hogy látásuk élesebb lett, hallásreakcióik „finomabbak”, gyorsabban reagálnak különböző hangokra és meghallanak olyan zajokat is, amelyeket korábban nem észleltek. az űrhajósok érzékelik az űrállomás mozgását, helyzetváltozásait, annak ellenére, hogy súlytalanul lebegnek abban, észreveszik annak orientációjában bekövetkezett változásokat. az egyik legérdekesebb megfigyelés: szabad szemmel érzékelnek kis világító pontokat - sőt ezeket akkor is látják, ha lehunyják szemüket. ezek a pontok tulajdonképpen elektromos töltésű elemi részecskék. jelenlétüket a földön a légkör „szűrőhatása”, miatt nem lehet ilyen formában érzékelni.

--

kk. 20. libanon

fm mh il nt

1978. február 10./mti/

beirutban pénteken reggel - a csütörtök esti viszonylagos nyugalom után - ismét heves harcok dultak az arabközi békefenntartó erők szíriai alakulatai és libanoni jobboldali milicisták között.

/folyt.köv./
8.5511

1030 OM

- 19 -

kk. 20./libanon folyt./il

az immár harmadik napja tartó fegyveres összecsapásokban - a reuter értesülése szerint - csaknem száz ember vesztette életét, s mintegy 140 megsebesült. orvlövész golyója találta el a libanoni képviselőház alelnökét is. combsérüléssel ápolják kórházban.

csütörtökön damaszkuszban hafez asszad szíriai köztársasági elnök magasrangú libanoni küldöttséget fogadott. a küldöttség tagja volt fuad butrosz libanoni külügy- és hadügyminiszter, számi el-khatib, az arabközi békefenntartó erők libanoni parancsnoka és szoliman frangié - volt elnök, a jobboldalt tömörítő libanoni front vezetője.

szelim al-hossz libanoni miniszterelnök a delegáció damaszkuszból való visszatérése után reményét fejezte ki, hogy „a közeljövőben sikerül pozitív eredményt elérni, és a szembenálló felek között igazi tűzszünetet megvalósítani.

washingtonban a külügyminisztérium szóvivője csütörtökön „igen komoly fejleménynek, minősítette a harcok fellángolását libanonban. tom reston külügyi szóvivő azt mondotta, hogy az egyesült államok „feszült figyelemmel kíséri, a libanoni helyzet alakulását, s máris kapcsolatba lépett az érdekelt felekkel beirutban és damaszkuszban .

a hónapok óta párizsban tartozkodó raymond edde, a libanoni nemzeti blokk vezetője csütörtökön állást foglalt amellett, hogy „európa tegyen lépéseket az ensz biztonsági tanácsánál az újabb libanoni népiirtás megakadályozására, „ felhívta a figyelmet rá, hogy a jelenlegi libanoni helyzet súlyosbodása magában rejti izrael újabb dél-libanoni intervenciójának veszélyét. „vajon a biztonsági tanács nem tartja kötelességének - tette fel a kérdést edde, hogy libanonba küldje az ensz erőit, amelyeknek pusztán jelenléte is hozzájárulna az ország belső biztonságának helyreállításához, „/ap-afp,upi, reuter/

--

- 20 -

8.58/11

10.45 csy

kk. 19. berezina - hadgyakorlat

ki il nt

m o s z k v a , 1978. február 10.

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

befejeződött a harci tevékenység a szovjet fegyveres erők belorusz katonai körzetének nagyszabású hadgyakorlatán. mihaíl zajcev harckocsizó vezérezredes a körzet parancsnoka, a gyakorlat vezetője szerint az alakulatok kiválóan hajtották végre feladatukat, megfelelő tanúságot adtak kiképzésük magas szintjéről, bebizonyították, hogy jól értnek a korszerű haditechnika kezeléséhez és igen jól oldották meg a különböző fegyvernemek együttműködésének feladatait.

a gyakorlaton mintegy 25 000 katona vett részt - gépkocsizó lövészek, harckocsizók, légideszant-egységek, ejtőernyősök, tüzekek, helikopterek, repülőek. az alakulatok két csoportra oszoltak: „dél,„ támadást hajtott végre észak ellen, az „északi,„ fél azonban nemcsak megállította a meglepetésszerű támadást, hanem gyors ellentámadásba ment át és többnapos harcban végülis felmorzsolta a támadó fél ellenállását. az alakulatok ezzel megmutatták, hogy a szovjet fegyveres erők felkészültek váratlan támadás elhárítására, leküzdésére és képesek megsemmisítő csapást mérni az esetleges támadóra.

a gyakorlatot tíz ország, köztük számos nato-tagállam megfigyelői tekintették meg. a krasznoj zvezdának, a szovjet hadsereg lapjának adott nyilatkozataikban a nyugati megfigyelők egyaránt azt emelték ki, hogy jelenlétüket igen hasznosnak tartják a bizalom növelése szempontjából. „meghívásuk egyik tényezője annak, hogy az országok között növekedik a bizalom,„ - mondotta például van daalen brigádtábornok, holland megfigyelő. e. barges angol vezérőrnagy így nyilatkozott: „véleményünk szerint a helsinki elfogadott záróokmányban a bizalom építésére vonatkozó megállapításai katonai téren nagymértékben elősegítik a megértés légkörének létrejöttét és megszilárdulását országaink között,„ hasonló nyilatkozatot adott a szovjet lapnak az nszk és belgium megfigyelője is. robert tabary vezérőrnagy, a belga küldött külön is aláírta: mind belorusz területe - ahol a berezina hadgyakorlatot megtartották, - mind pedig belgium területe sokat szenvedett a második világháborúban. „meggyőződésem hogy ez a meghívás hozzájárul az enyhüléshez. egy földrészben élünk, így bizalommal kell lennünk egymás iránt,„ - mondotta a krasznoj zvezdának a belga tábornok.

--

10.45 csy

- 21 -

kk. 21. namibia

b gr mp il nt

new york, 1978. febr. 10./mti/

a biztonsági tanács öt nyugati tagállama ENSZ-képviselőinek részvételével csütörtökön előkészítő tanácskozás kezdődött New Yorkban a Namibia jövőjével foglalkozó tárgyalások újabb fordulójáról. az ENSZ székhelyén szombaton találkozik Sam Nujoma, a SWAPO elnöke, Cyrus Vance amerikai, David Owen brit, Roelof Botha dél-afrikai külügyminiszter, valamint a tárgyalásokon résztvevő másik három ország, Franciaország, Kanada és az NSZK diplomáciájának vezetője. a külügyminiszterek kíséreltet tesznek arra, hogy a Namibia hatalomátadás átmeneti időszakával kapcsolatos egyelőre ellenpótló nézeteket összeegyeztessék.

mint ismeretes, már elvi megállapodás született arról, hogy a hatalom átadásának az ENSZ ellenőrzése alatt kell megtörténnie. diplomáciai forrásokból kiszivárgott értesülések szerint a hét hónapig tartó átmeneti időszakban háromezer főnyi ENSZ békefenntartó erő Namibiába irányítását tervezik a választások felügyeletére. a politikai foglyok szabadonbocsátását, és a száműzöttek hazatérésének biztosítását a tervek szerint további ezer polgári ENSZ-alkalmazott fogja ellenőrizni. a vita kulcskérdése az, hogy a dél-afrikai rezsim hajlandó-e kivonni Namibiában állomásozó csapatait az országból. Namibia népének nemzetközileg elismert törvényes képviselője, a délnyugat-afrikai népi szervezet /SWAPO/ azt követeli, hogy a dél-afrikai fegyveres erők semmilyen formában sem vegyenek részt a választások ellenőrzésében.
/reuter, upi/

--

kk. 23. bunker és sasfészek

b kf mp il nt

berchtesgaden, 1978. február 9./mti/

a meglehetősen kellemetlen módon nagyszámu és lelkes turistareglettől meghökkent bajor tartományi kormány kénytelen volt kiiktatni az egykori berchtesgadener hitler-bunkert az utikalauzokból - a helyi idegenforgalmi szervek bosszuságára. a náci vezér egykori alpesi erődítményéhez azonban még így is több ezren zárandokolnak el évente, többnyire az amerikai katonák és családtagjaik.
/folyt.köv./

- 22 -

11 - any

kk. 23./bunker folyt./il

messze túlszárnyalja a bunkert látogatottság felvételében Hitlernek a közeli Kehlstein-hegy csúcsán épült magán-teaháza, ismertebb nevén a „sasfészek”, ez évente 250 ezer kíváncsiskodót vonz. igaz, erre már nem vonatkozik a propaganda-tilalom.

a harmadik környékbeli náci emlékhely Obersalzbergben található. ez nem más, mint egy hegybe vájt gigantikus erődítmény-rendszer, amelyet Hitler 11 emeletével és majdnem két és fél kilométer hosszú folyosólabirintusával saját végső menedékének szánt. mint a szemtanúk mondják, itt még azon a napon is építkezés folyt, amelyen az amerikai csapatok elfoglalták a várost.

ugyanitt Obersalzbergben épültek Göring és Bormann nyárlakjai is. ezek azonban már nem láthatók: a bajor kormány kénytelen volt földig romboltatni azokat. attól kellett félnie ugyanis, hogy a náci idők mai hívei valamiféle „kegyhelyet”, rendeznek be azokban./ap alapján/

--

kk. 22. midway-atomvita japánban

fn il kd

tokió, 1978. február 10./mti/

Japánban országos felzudulást keltett egy amerikai kormánytisztviselő „elszólása”, amelyből ismét nyilvánvalóvá vált, hogy az Egyesült Államok csendes-óceáni hadiflottájának kötelékébe tartozó Midway repülőgépanyahajó a japán alkotmányt és a két ország viszonyát szabályozó szerződéses előírásokat megsértve fedélzetén atomfegyverekkel érkezik sorozatosan japáni bázisára, Jokosuka kikötőjébe. Graham Clayton haditengerészeti miniszter a washingtoni képviselőház katonai bizottságában azt a megjegyzést ejtette el ugyanis, hogy a Midway „atomfegyvereket hordozó repülőgépek kifutópályájaként szolgálnak”.

a kikelentés hírére a japán törvényhozás most folyó ülészakán viharos jelenetek játszódtak le. a baloldali ellenzék azonnal vizsgálatot követelt.

/folyt.köv./

9.20/il

11 - any

- 23 -

kk. 22./midway folyt./il

mint képviselői rámutattak, a hivatalos amerikai személyiség megnyilatkozása egyértelműen megerősíti azt a korábbi feltételezést, hogy a tokiói kormány összejárva amerikai szövetségeseivel - rosszhiszeműen eltitkolja a nép előtt a japán békéjét és biztonságát fenyegető tényeket. a parlamenti interpellációkkal egyidejűleg erélyes tiltakozást jelentett be az atom- és hidrogénfegyverek ellenküzdő országos tanács.

fukuda takeo kormányfő és szonoda szunao külügyminiszter az általános felháborodás ellenére elutasította a szocialista és kommunista képviselők vizsgálatot sürgető felszólítását, s azzal tért ki a követelés teljesítése elől, hogy - mint mondotta - az amerikai miniszter „csupán általában szólt a repülőgépanyahajók alkalmazhatóságáról és hadászati előnyeiről,,. mint fukuda fejtegette, az egyesült államok „szavát adta arra, hogy tiszteletben tartja japán antinukleáris politikájának hármasszabályát, amely szerint a szigetország nem állít elő, nem birtokol és nem enged be területére atomfegyvereket.

a japán atomviharzó tiltakozási hullám miatt az amerikai kormány is indíttatva érezte magát arra, hogy cáfolatot tegyen közzé. a washingtoni külügyminisztérium nyilatkozata szerint, amelyet tokióban ismertettek, az egyesült államok megérti a japán népek az atomfegyverekkel szemben táplált ellenérzéseit, de a haditengerészeti miniszter nem ad okot az aggodalomra, és nem jelenti, hogy a midway nukleáris fegyvereket visszavonja japánból. a tokiói kormány hivatalos szóvivője üdvözölte az amerikai állásfoglalást, ám ezzel távolról sem csillapította le a kedélyeket.

√ közlése

kk 24. dajan

fm/mh um nt new york, 1978. február 10./mti/

a megszállt arab területeken folytatott telepítéspolitikánk és a jordán-folyó nyugati partja jövőjének kérdésében „nem értünk egyet carter elnökkel,, - hangoztatta csütörtökön az abc amerikai tv-társaságnak adott nyilatkozatában mose dajan izraeli külügyminiszter. kijelentésével reagált a fehér háznak a megszállt arab területeken folytatott izraeli telepítéspolitikával kapcsolatos ellenvetéseire, arra a megállapítására, miszerint új települések létesítése e területeken „szöges ellentétben áll a nemzetközi joggal és akadályozza a békét,,.

/folyt.köv./

- 24 -

9.25/um

11¹⁵ um

kk 24./dajan ...folyt./um

dajan azt állította: izrael teljesítette az egyesült államoknak 1977 szeptemberében tett ígéretét, miszerint ciszjordániában „katonai táborok keretében,, létesít új polgári településeket.

ismételten nyomatékosan hangoztatta, izrael álláspontja az, hogy „a jordán folyó nyugati partját még akkor sem adja vissza, ha létrejön a béke egyiptommal és más arab országokkal,,. /a reuter alapján/

..-

kk 25. kissinger - japán

fn/um kd t o k i ó , 1978. február 10. /mti/

- japánnak az egyesült államokkal kötött kölcsönös biztonsági szerződése egyaránt szolgálja mindkét ország érdekeit - jelentette ki az nhk japán állami televízióknak adott nyilatkozatában henry kissinger volt amerikai külügyminiszter. mint fejtegette, úgy véli, hogy japán fokozott katonai szerepet vállal majd a jövőben, de ő személy szerint nem aggódik amiatt, hogy ez a militarizmus újjáéledésére vezet. egyidejűleg azonban azt jövendölte, hogy a japán katonai erő gyarapodása következtében a szigetország, ha rövid távon még nem is, egykor atomfegyverek birtokába jut.

a műsoridő túlnyomó hányadát kissingernek azok az eszmefuttatásai töltötték ki, amelyek során ismét durván támadta a nyugat-európai munkásmozgalmat és „a fejlett ipari demokráciák, valamint a nato megengedhetetlen és súlyos veszélyeztetésének minősítette a kommunista pártok esetleges kormányzati szerepét. bár ezeket a részeket a japán nhk állami televízió az amerikai nbc-től kölcsönözte, a japán tv-t a szigetországban több bírálat érte a már január 5-én összeállított műsor sugárzása előtt amiatt, hogy különlegesen nagy teret biztosított kissinger kommunista ellenes kirohanásainak. ily módon ugyanis a japán kormány nyilvánosan elismerte, hogy hivatalos áldását adta a nagy nyugat-európai kommunista pártokhoz hasonló vonalvezetésre törekvő japán kommunista párt ellen jelenleg folytatott, uszító jellegű jobboldali sajtóhadjáratához. ezért az nhk később szükségesnek tartotta bemondója révén kinyilvánítani, hogy a kommunista pártokról elhangzottak csak az amerikai vélemény tükrözik. /flesch/

..-

9-30/um

11²⁰ um

- 25 -

o

kk 26. gierek - varsói fiatalok

ba/um kd

v a r s ó , 1978. február 10./mti/

a varsói kultúra és tudomány palotájában ifjúsági nagygyűlést tartottak, amely egybeesett a lengyel egyesült munkáspárt varsói vajdasági pártszervezete 16. beszámoló és választási konferenciájának kezdetével. a nagygyűlésen, amelyet a varsói dolgozó fiatalok tartottak, felszólalt Edward Gierek, a Lemp kb első titkára.

beszédében rámutatott arra, hogy a lengyel társadalom és különösen a fiatalok jó felkészültséggel, magas szintű szak-képzettséggel kezdik és végzik munkájukat és e képzettségben rejlő hatalmas tőkét minél jobban ki kell használni. hangsúlyozta, hogy elsősorban a fiatalokra gondolva építette az országot a gyárak százait, modernizálta a mezőgazdaságot, fejlesztette az egészségvédelmet, a turizmust, s az átadott és a folyó nagy beruházások is elsősorban a felnövekvő nemzedéket - a fiatalokat fogják szolgálni. az első titkár rámutatott arra, hogy az ország gazdasági fejlődésének jelenlegi szakaszában a munka értéke megítélésének legfontosabb mutatója a minőség, a gazdaságosság, a hatékonyság és felhívott minden lengyel fiatalra, hogy végezze még jobban munkáját. befejezésül Edward Gierek emlékeztette a fiatalokat a lengyel főváros hősi múltjára és kifejezésre juttatta reményét, hogy a fiatalok híven őrzik majd varsó nemes hagyományait. /barabás János/

--

kk 27. dolanc

már/um kd

b e l g r á d , 1978. február 10. /mti/

a jks az elmúlt időszakban elsősorban a munkások és fiatalok köréből új tagokkal erősítette sorait. ez alatt közel 700 ezer új tagot vettünk fel, s így a pártnak a múlt év végén összesen 1 millió 629 ezer tagja volt, közülük félmillió munkás. az új tagok több mint 70 százaléka 27 évesnél fiatalabb - közölte Sztane Dolanc, a jks végrehajtó bizottságának titkára a párt kb csütörtöki ülésén tartott beszámolójában, amelyet a borba pénteki száma ismertetett.

/folyt.köv./

- 26 -

9.35/um

M25

k k 27. /dolanc folyt./um

Sztane Dolanc megállapította, hogy a jks az elmúlt években mind szervezeti, mind eszmeileg-politikailag megerősödött. alapszervezeteinek száma az 1971 évi 15 825-ről a múlt év végére 42 459-re növekedett.

a szerkesztőségek tájékoztatására!!

a nemzetközi munkásmozgalom helyzetéről szólva Sztane Dolanc kifejtette:

- a munkásmozgalom fejlődésének fő irányzata igen kedvező. ugyanakkor azonban a munkásmozgalom mindkét szárnyán vannak bizonyos konzervatív erők, amelyek kísérletet tesznek arra, hogy újra életre keltsék a mozgalom történelmileg túlhaladott formáit. mindez gátolja a szocialista eszmék és a társadalmi gyakorlat gyorsabb fejlődését.

- az önállóság, egyenjogúság, függetlenség, a belügyekbe való be nem avatkozás elveinek tiszteletben tartása döntő jelentőségű a kommunista és munkásmozgalom fejlődése szempontjából. csakis ezeknek az elveknek a betartása biztosítja, hogy alkotó és demokratikus vitát folytassunk a kommunista és munkáspártok és általában a szocializmus számára fontos kérdésekről. az ilyen vitára a mozgalomnak feltétlen szüksége van. senkinek sincs joga ahhoz, hogy monopolizálja és abszolutizálja saját koncepcióit és másokra kényszerítse saját álláspontját.

- a jks a jövőben is sikraszáll a kommunista és munkásmozgalom demokratikus viszonyaiért, mert meggyőződése, hogy csak ilyen alapon lehet kiépíteni a kommunista és munkáspártok őszinte nemzetközi szolidaritását.

--

- 27 -

9.40/um

1730 cm

kk. 28. etiópia - szomália

a rp ml il nt washington, kairó, 1978. febr. 10./mti/

az etiópai-szomáliai viszályban elfoglalt nyugati állásfoglalás igazolásának, illetve szomáliának nyújtott egyiptomi katonai támogatás elkövetésének szándékával nyilatkozott csütörtökön washingtonban cyrus vance amerikai külügyminiszter, kairóban pedig egy katonai szóvivő.

az amerikai külügyek vezetője a külügyminisztériumban üzletemberek előtt megismételte azt a nyugaton felröppentett híresztelést, amely szerint „kubai katonák közvetlenül részt vesznek az ogadeni harcokban, „vance kijelentése azért fegyelemre méltó, mert először hangzott el az állítás ilyen magasrangú amerikai hivatalos személyiség szájából.

kairóban egy katonai szóvivő tagadta, hogy kairó 2000 katonát küldött, vagy akar küldeni szomália megsegítésére. a katonai szóvivő állításának azonban ellentmond anvar szadat elnök amerikai látogatása alkalmával tett kijelentése: „nem kizárt, hogy egyiptom csapatokat küld mogadishuba, „/upi, ap, dpa és afp alapján/

szervezőségeket tájékoztatására!

kk. 29. etiópai cáfolat - izraeli fegyverek

a-rp ml il nt london, 1978. február 10./reuter,afp/

etiópia londoni nagykövetsége csütörtökön cáfolta, hogy országa fegyvereket kapna izraeltól. a nagykövetség szóvivője nyilatkozatában kijelentette, hogy az addisz abeba és tel aviv által megkötött egykori lőszervásárlási üzletet most izrael politikai zsarolására használja. ennek célja az -hangsúlyozta a szóvivő -, hogy etiópiát elszigetelje a haladó arab világtól és a szocialista országoktól.

a diplomata elmondotta, hogy miután az egyesült államok beszüntette az etiópiával megkötött fegyverszállítási szerződések teljesítését, addisz abebának új források után kellett néznie: az egyik lehetőséget izrael kínálta, tel aviv ugyanis lőszerek és alkatrészek leszállítását ajánlotta fel etiópiának. mivel más választása nem volt, addisz abeba kizárólag kereskedelmi alapon üzleti megállapodást kötött izraellel. etiópia azonban azóta nem kapott és ma sem kap semmiféle fegyvert tel aviv-tól - hangsúlyozta a nagykövetség szóvivője./mti/

10.10/il
12.10.1978

- 28 -

kk. 30. Lomonoszov-aranyérem-1977

km ve ml il nt moszkva, 1978. február 10./mti/

a szovjet tudományos akadémia elnöksége az 1977. évi Lomonoszov-aranyérmét Mihail Lavrentyev szovjet és Linus Pauling amerikai tudósoknak ítélte oda.

Lavrentyev akadémikus, szocialista munka hőse, Lenin- és állami díjas, kiemelkedő szovjet tudós számos bonyolult problémát oldott meg a matematika és mechanika terén. tudományos munkásságának jellemzője az elmélet és a gyakorlat szerves összekapcsolása. kezdeményezése és önfeláldozó tevékenysége nagy szerepet játszott a szovjet tudományos akadémia nemzetközi jelentőségű szibériai központjának létrehozásában.

az évenként átadásra kerülő Lomonoszov-aranyérem másik kitüntetettje Linus Pauling, az egyesült államok tudományos akadémiaja valamint a szovjet tudományos akadémia tagja. az amerikai tudós a molekulák felépítése és a kvantum-mechanika területén fejt ki fő tevékenységét. nevéhez számos felfedezés fűződik./taszsz/

kk. 31. nicaragua

b gr ve mp il nt san j o s é, 1978. febr. 10./mti/

alig csendesedett le a somoza lemondását követelő általános sztrájk nicaraguában, a kormány máris ellentámadásba próbál átmenni. csütörtökön bejelentették, hogy a jövőben keményen megtorolnak minden kormányellenes megmozdulást. ennek ellenére folytatódnak a tüntetések managuában. a szomszédos costa ricába érkező hírek szerint a nicaraguai fővárosban ismét diákok százai vonultak az utcákra és továbbra is az elnök lemondását követelték.

ü/folyt.köv./

- 29 -

10.30/il
12.10.1978

kk. 31./nicaragua folyt./il

az utóbbi hetekben a diktátor-dinasztia több mint 40 éve tartó önkényuralma alatti leghevesebb tiltakozási hullám söpört végig az országon és ez rávilágított a kormány teljes elszigeteltségére. a valódi, illegálisba kényszerített ellenzéki csoportok mellett az egyetlen törvényesen engedélyezett ellenzéki szervezet, a konzervatív párt is csatlakozott a diktatura elleni megmozdulásokhoz. a somoza távozását követelő akciókat, a szakszervezetek és a társadalmi szervezetek mellett, a magántőke és a katolikus egyház is támogatta.

fokozódott a sandinista felszabadítási front gelliaháborúja is. a 15 éve harcoló sandinistákhoz az utóbbi napokban tömegesen csatlakoztak diákok. a front kiáltványban hangoztatta: egyetlen megoldás a fegyveres harc.

a diktátor ugyanis ragaszkodik hatalmához és amerikai zsoldosokat toboroz, hogy szerepet juttasson nekik elnyomó intézkedéseiben. „a politikai válság egyetlen megoldása somoza távo-zása „ - mutatott rá az ellenzék vezetője./prensa latina/

p a n a m a

Latin-amerika több országában szolidaritási akciókkal támogatják a nicaraguai nép hősi harcát somoza diktaturája ellen. panamai diákok, egyetemi tanárok, közéleti személyiségek és demokratikus szervezetek üzenetben fejezték ki szolidaritásukat a nicaraguai néppel.

hondurasban - panamába érkezett hírek szerint - a főváros központjában munkások, parasztok és diákok százai szolidaritási tüntetést rendeztek somoza dinasztiaja és fasiszta rendszere ellen./taszsz/

10.35/ill

-.-

- 30 -

kk. 32. pentagon-tervek - za rubezsom

ék/um kd

m o s z k v a , 1978. február 10./mti/

- noha az egyesült államok csapatainak vietnamból történt visszavonása óta nem folytat határain túl harci cselekményeket, a pentagon gondolkodásmódja mitsem változik. az amerikai szoldateszka étvágya kielégíthetetlen: az 1974. évi 73,7 milliárd dollárról 1978-ra 116,7 milliárd dollárra nőtt a katonai költségvetés - írja vlagyimir cservjakov a za rubezsom című szovjet külpolitikai hetilapban.

a carter elnök által a kongresszus elé terjesztett jövő évi katonai költségvetési tervezet 128,4 milliárd dollárt tesz ki, miközben minimális emelést terveznek a szociális kiadások rovatóban. a pentagon azonban, mint mindig, most is elégedetlen. brown hadügyminiszter „sovány,, -nak és „takarékos,, -nak nevezte a katonai költségvetést és közölte: minisztériuma azt tervezi, hogy 1983-ra 172,7 milliárd dollárra duzzasztja a rendelkezésére álló anyagi eszközöket.

a katonai költségvetés kongresszusi vitájának évről-évre visszatérő velejárója a „szovjet veszély,, madárijesztőjének mutogatása. ezt támasztják alá az olyan tanulmányok, mint amelyen a brookings intézetben készült a szovjet légierőről és amelynek minden sora azt sugallja, hogy bármely pillanatban „pusztító légitámadás,, érheti a nato légitámaszpontjait, nukleáris fegyverraktárait és központi parancsnokságait. a tanulmány nyugat-európát „sebezhető,, -nek, a nyugatnémet adatok szerint 5 millió katonát, 19 ezer harckocsit, 8 ezer repülőgépet és hatalmas mennyiségű egyéb, köztük rakétafegyvert magának mondható nato-t védtelen gyermeknek igyekeznek feltüntetni. a polgári sajtó egyes szerveinek kapóra jött a „kozmosz-954,, jelzésű szputnyik balesete, amelyet sietve a szovjetellenes „kacsák,, felröppentésére használtak fel. turner, a cia igazgatója aggodalmát fejezte ki a szovjetunió ürtevékenysége miatt és felszólította a pentagont, gyorsítsa meg programját, amelynek célja a „katonai vonatkozású úrkutatások terén szerzett szovjet előny,, felszámolása.

a szovjetunió álláspontját ezekkel a kérdésekkel kapcsolatban világosan fejtik ki azok az ismételt javaslatok, amelyek a nukleáris fegyverek gyártásának egyidejű betiltását, a földalatti nukleáris fegyverkísérletek betiltását, a neutronfegyver gyártásáról való lemondást célozzák - írja a za rubezsom. /pék/

-.-

10.35/um ill

- 31 -

kk. 33. rövid hírek

b-lp/um mp nt

1978. február 10./mti/

b o n n : helyhatósági választások

az nszk schleswig-holstein szövetségi államának több mint tízezer lakosa írta alá azt a nyilatkozatot, amelyben támogatásukról biztosítják a német kommunista párt jelöltjeit a március 5-én megtartandó helyhatósági választásokon./taszsz/

b e l f a s t : pokolgépes merénylet

három pokolgép robbant csütörtök éjszaka az észak-írországi Londonderry központjában. a merényletnek emberáldozata nincs, de jelentős anyagi kár keletkezett és a robbanást követően tűz támadt. a robbanásokat megelőzően egy férfi, aki az ira ideiglenes szárnyához tartozónak vallotta magát, telefonon értesítette a helyi rendőrséget a robbantásokról. /afp/

c h i c a g o : ítéletidő

kalifornia déli részén a szünni nem akaró felhőszakadás földcsuszamlásokat okozott és az utakra zuduló agyagos sár megbénította a közlekedést. a hegylakók a mostoha utviszonyok miatt elszigetelődtek a külvilágtól. /upi/

-. -

- 32 -

10.40/um *ll*

kk. 34. amerikai katonai költségvetés - taszsz

b-pn mp il nt

m o s z k v a , 1978. február 10./mti/

gennagyij ziborov, a taszsz hirmagyarzója az 1979-es pénzügyi évre tervezett amerikai katonai költségvetés adataihoz fűz kommentárt. emlékeztet arra, hogy harold brown hadügyminiszter beszámolójában rekordösszeg - 130 milliárd dollár - szerepel, s halálthozó új fegyverzetfajták, köztük mx interkontinentális ballisztikus rakéták, szárnyas rakéták, trident típusu rakéták és a neutronfegyver gyorsütemű kifejlesztése.

mindezt látva - állapítja meg a taszsz hirmagyarzója - tanui lehetünk az egyesült államok politikai kétszínűségének, következetlenségének és ellentmondásosságának. washington egyfelől szavakban az enyhülés elmélyítéséért, az amerikai-szovjet kapcsolatok javításáért áll ki, másfelől azonban bizonyos amerikai körök a katonai-ipari komplex nyomására a fegyverkezést szorgalmazzák. washington a salt-2 tárgyalások sikeres befejezését kívánja, ugyanakkor a pentagon új - köztük stratégiai - fegyverfajták kifejlesztéséért és gyártásáért száll sikra.

carter elnök választási programjában - folytatja ziborov-többször is hangsúlyozta, hogy az egyesült államok politikájának le kell térnie a fegyverkezési hajszára veszélyes utjáról. most, egy évvel később, a carter/korábban meghirdetett, kétségtelenül az enyhülést szolgáló irányvonalat a fegyverkezési hajszára fokozásának veszélyes politikája váltja fel, amelyet a nem létező „szovjet veszélyről”, szóló hazugságokkal próbálnak elleplezni. brown beszámolójának ismeretében egyre többen felteszik a kérdést, netán a pentagonban határozzák meg az egyesült államok külpolitikáját? *Tálat*

magától értetődik - írja a hirmagyarzó -, hogy az enyhülés és az együttműködés irányvonala, amelyet washington legáltalábbis szavakban támogat, összeegyeztethetetlen a fegyverkezési hajszával. magától értetődik az is, hogy az országok - ebben az esetben az egyesült államok és a szovjetunió - közötti bizalom légköre nem erősödhet meg, ha az egyik fél, nevezetesen az egyesült államok egyre újabb - s nyilvánvalóan a másik fél, a szovjetunió ellen irányuló - tömegpusztító fegyverfajták bevezetésére törekszik. /folyt.köv./

11.08/il

- 33 -

ll

kk. 34./ amerikai folyt./il

a szovjetunió álláspontja változatlan: az szkp kb és a szovjet kormány külpolitikai tevékenységének fő irányvonala a fegyverkezési hajszá beszüntetéséért, a leszerelésért vívott harc. a második világháború óta a szovjetunió száznál több javaslatot tett a fegyverkezési hajszá leállításáról és a leszerelésről. a pentagonnak a fegyverkezési hajszá fokozására irányuló cselekedetei ellentétesek az idők szellemével, az enyhülés érdekeivel./taszsz/

-. -

kk. 35. az ujgyarmatosítás stratégiája - pravda

ml/mh um ml nt m o s z k v a , 1978. február 10. /mti/

a pravda pénteki számában a fejlődő országokkal kapcsolatos imperialista stratégiát elemzi. hangsúlyozza: az imperialista politika veresége arra készítette szerzőt, hogy változtassanak az ujgyarmatosítás stratégiáján és taktikáján.

a fő figyelmet közben - írja a pravda - a gazdasági területre összpontosítják, hiszen itt az imperializmus jelentős erővel rendelkezik, míg a felszabadult országok helyzete továbbra is hátrányos. a lényegen mit sem változtatva az ujgyarmatosítás stratégiája a tudományos-műszaki forradalom kínálta új lehetőségeket veszi tekintetbe. arra ösztönzi az újonnan felszabadult országokat, hogy gazdaságukat kapitalista úton fejlesszék, ezzel viszont fokozódik kiszolgáltatottságuk.

szembeötlő a „kollektív ujgyarmatosítás”, irányzatának erősödése - hangoztatja a pravda. - jóllehet az egyesült államok és a közöspiaci országok bizonyos tekintetben egymástól eltérő módon építik ki kapcsolataikat a felszabadult országokkal, sőt fokozódik versengésük, az imperializmus, amikor a felszabadítási mozgalom elleni harcról van szó, igyekszik áthidalni az egymás közötti ellentéteket, egybehangolni a lépéseket és kialakítani a „munkamegosztás”, valamilyen formáját. ebből a „munkamegosztásból”, meghatározott részt vállal kína is, amely a nemzetközi szinten a legreakciósabb erőkkkel lép szövetségre.

/folyt.köv./

- 34 -

11.13/um *ll*

kk35. /az ujgyarmatosítás...folyt./um

gyakorlatilag tehát arról van szó, hogy az imperializmus új módszerekkel igyekszik megoldani azokat a problémákat, amelyekkel sikertelenül birkózott a háborút követő időszakban. a célok változatlanok: a felszabadult országok antiimperialista harcának elfojtása, kapitalista viszonyok meghonosítása az illető országokban, kiszolgáltatottságuk növelése - írja befejezésül a pravda. /taszsz/

-. -

kk. 36. a szerkesztőségek tájékoztatására!!

szadat romániai látogatása - háttéranyag

fm/ve um nt p á r i z s , 1978. február 10. /afp/

anvar szadat egyiptomi elnök szombati romániai látogatása egyfelől nicolae ceausescu román államfővel fenntartott szoros kapcsolatairól, másfelől arról a diszkrét, de eredeti szerepről tanuskodik, amelyet románia a közel-keleti sakkjátszón játszik - írta pénteken egyik hirtelenjében az afp.

jóllehet románia mindig is tagadta, hogy „közvetítő szerepet töltené be egyiptom és izrael között, szadat egyiptomi államfő és menahem begin izraeli kormányfő egyaránt méltatta ceausescu hozzájárulását az első szadat-begin találkozó létrejöttéhez.

begin november 18-án, az egyiptomi államfő izraeli látogatásának előestéjén rádiónyilatkozatban közölte: üzenetben mondott köszönetet ceausescunak. hozzátette, hogy bukaresti látogatása alkalmával a román államfő számára adta, szeretne találkozni szadattal.

szadat elnök december 11-én egy kairói hetilapban megjelent nyilatkozatában ismerte be: látványos békeoffenzívájára azt követően határozta el magát, hogy kikérte ceausescu elnök véleményét begin óhajáról.

/folyt.köv./

- 35 -

11.25/um *ll*

szerkesztőségek figyelmébe!

kérjük a mai kk. 28-as /etiópia-szomália/ hírünkben a második bekezdés második mondata helyett a következőt felhasználni:

a külügyminiszter 2000 „olyan kubai katonáról beszélt, aki közvetlenül bekapcsolódott a fegyveres küzdelembe,,. van-e kijelentése azért figyelemre méltó, mert először hangzott el ilyen magasrangú amerikai hivatalos személyiség szájából az állítás, hogy nagy számú kubai katona közvetlenül részt vesz a harcokban.
/mti/

--

kk. 39. bolgár népi földműves szövetség

tj kd s z ó f i a , 1978. február 10./mti/

a zemedelszko zname, a bolgár népi földműves szövetség központi lapja pénteki számában közli annak a határozatnak a szövegét, amelyet a szövetség igazgató tanácsának csütörtökön tartott ülésén fogadtak el.

a határozat hangoztatja, hogy a bolgár kommunista párt központi bizottságának év eleji felhívása, amely az ideai népgazdasági terv sikeres teljesítése érdekében szocialista munkaversenyre szólította fel az ország dolgozóit, széleskörű visszhangra talált nemcsak a kommunisták, hanem a bolgár népi földműves szövetség tagjainak körében is. a szövetség igazgató tanácsa éppen ezért utasítja a megyei és a községi vezetőségeket, hogy mozgósítsák az egész tagságot a népgazdasági terv teljesítéséért és telteljesítéséért kibontakozó össznépi mozgalomban való részvételre./temesi/

--

- 38 -

14.05/11.05.14'25

szerkesztőségek figyelmébe!

mai kk. 33-as rövid hírek második hírekhez pótlólag: elübbít
kérjük felhasználni

w a s h i n g t o n : carlucci, webster

az egyesült államok kongresszusa jóváhagyta william webster kinevezését a szövetségi nyomozó hivatal /fbi/ igazgatójává, valamint szentesítette frank carluccinak a központi hírszerző iroda /cia/ igazgatóhelyettesévé történt kinevezését. mindkettő az amerikai politikai élet ismert személyiségei közé tartoznak. webster szemrebbenés nélkül széles körben hangoztatja fagyűlöző nézeteit. carlucciról pedig köztudott, hogy lisszaboni nagykövetségként mindent elkövetett azért, hogy megakadályozza a portugál baloldali erők részvételét az ország irányításában./taszsz/

--

kk. 41. thaiföldi külügyminiszter

gy kd il h a n o i , 1978. február 10./mti/

- thaiföld fenntartja semleges álláspontját a vietnami-kambodzsai konfliktus ügyében - nyilatkozta uppadit thaiföldi külügyminiszter a bangkok post című lapnak. phnom penh-ben tett látogatása - mondotta „új korszakot nyitott thaiföld és kambodzsza kapcsolataiban,,. a thai diplomácia vezetője rámutatott, országga tengeri termékeket kíván vásárolni kambodzsától. kambodzsza viszont szójababot, gyapotot, földimogyorót, s más termékeket akar importálni thaiföldről./győri/

--

kk. 42. asszad

fm/um bj b e i r u t , 1978. február 10. /mti/

„az eliasz szárkisz libanoni államfő fennhatósága alatt álló arabközi békefenntartó erők alkotják jelenleg libanonban a törvényesség hadseregét, a még mindig klikkekből és frakciókból összetevődő libanoni hadsereg nem nemzeti hadsereg, ezért felvetődik felosztásának szükségessége,, - mondotta hafez asszad szíriai köztársasági elnök egy libanoni parlamenti küldöttség előtt, amely elnökké történt ujramegválasztása alkalmából köszöntötte őt.
/folyt.köv./

- 39 -

14.10/um 14'30

kk 42. /asszad folyt./um

asszad - akinek kijelentéseit a pénteki libanoni lapok ismertették - a továbbiakban kifejtette, tekintve, hogy az új libanoni hadsereg még nem alakult meg, feladatát a törvényes hatalom védelmét, az arabközi békefenntartó erők látják el.

„ezért az arabközi békefenntartó erők ellen elkövetett minden agresszió - támadás libanon ellen, amelyet nem fogunk tűrni, - füzte hozzá a szíriai államfő.

az arabközi erők szíriai alakulatai és libanoni jobboldali milicisták között kedden kirobbant fegyveres összecsapást az utóbbiak provokáltak. „megállapítást nyert - hangsúlyozta asszad -, hogy egy libanoni katona parancsra lőtt az arab békefenntartó erőkre,„.

a szíriai elnök szerint az egyesült államok és izrael a libanoni események felbujtója, „e két fél manipulálja libanonban a politikai erőket,„.

asszad megjegyezte, hogy jó ideje számolt azzal, ami libanonban most történik és ezért előre figyelmeztette a szadati különutas politikát ellenző „szilárdság frontba,„ tömörült partnereit.

„köztudomású - hangoztatta befejezésül asszad -, hogy a libanoni események a sinai-megállapodás közvetlen következményei. más eseményekkel kellett álcázni szadat kudarcát és e célra a gyenge pontot, libanont szemelték ki,„.

a dpa beiruti tudósítása szerint az arabközi békefenntartó erők részeként libanonban állomásozó szíriai alakulatok parancsnoka utasítást adott a harc beszüntetésére, s számítani lehet rá, hogy e cél érdekében folytatni fogják a csütörtökön megkezdett szíriai-libanoni tárgyalásokat. szíria egyébként továbbra is ragaszkodik azoknak a libanoni katonáknak a kiszolgáltatásához, akik felelősek a harcok kirobbantásáért./afp,dpa/

--

kk.43. merényletek észak-írországban

lb/um kd London, 1978. február 19.

László balázs, az mti tudósítója jelenti:

észak-írországban pénteken délelőtt újabb bombamerényletekkel folytatódott az ideiglenes ira hadjárata, amely egy hét alatt négy áldozatot követelt és ismét súlyos feszültséget teremtett a tartományban.

/folyt.köv./

- 40 -

14.15/um *el*

kk.43. /merényletek...folyt./um

Londonderryben reggel negyedórán belül két gyújtóbomba robbant, de a névtelen telefonfigyelmeztetés után minden közelben tartózkodó időben biztonságba húzódnak. antrim grófságban csak a szerencse hátrította el a katasztrófát, amikor egy iskolabusz alvázára szerelt robbanószerkezet nem robbant fel. a merénylők feltehetőleg éjjel erősítették a pokolgépet a buszra, amelynek sofőrje egyébként a brit hadsereg különleges északi ezredének /ruc/ másodállású tisztje. az autóbusz már megtett öt mérföldet, amikor a pokolgép leesett róla és másodperceken belül felrobbant. a merénylők valószínűleg ugyanugy a gyújtásra állították be a robbanást, mint két napja, amikor hasonló szerkezettel gyilkolták meg a ruc másodállású tizedesét, william gordont és kislányát.

az ira lassan egy hete tartó hadjárata egyrészt a biztonsági erők tagjait vette célba, másrészt gyújtóbombákkal okoz anyagi károkat. jóllehet az ira elhatározta magát gordon meggyilkolásától, a merényletsonozat már ellenkampányra ösztönözte a protestánsok terrorszervezetét, az uda-t. az uda egyórás országos gyászra szólított fel szombat kora délutánra és követelte, hogy ez alatt álljon le minden forgalom és zárják be az üzleteket. a szélsőséges protestánsok felhívása egyben uszítja a lakosságot roy mason, a tartomány ügyeinek minisztere ellen, és követeli, hogy erősebb kezű emberrel, lehetőleg ulsteri protestánsokkal váltsák fel.

--

kkk.40. színes hírek a szocialista országokból

a-rp/um ml bj

1978. február 10./mti/

t a l l i n : mórú tamás könyve

az észtországi tartu egyetemének gazdag könyvtárában található mórú tamás egyik ritka könyvének példánya. az 1478 és 1535 között élt angol utópista gondolkodónak, politikusnak utópia címen közismertté vált könyvét 1516-ban adták ki. a tartui egyetem az első kiadás egyik példányát őrzi.

/folyt.köv./

- 41 -

14.20/um *el 14.15*

kk 40. /szines hirek...folyt./um

a világ egyik legrégebbi egyetemének könyvtárában több mint 400 ezer tudományos disszertációt, szerzői ismertetést gyűjtöttek össze a xvi. század elejétől napjainkig. a ii. világháború után a gyűjtemény ötszörösére növekedett. a könyvtárban ma csaknem 4 millió könyvet őriznek. /taszsz/

k r a s z n o j a r s z k: virágba borult a füzfa

érdekes jelenségnek lehetnek szemtanúi a jenyiszej partján felépült fiatal város - divnogorszk lakosai. a tél derekán kivirágzott a füzfabarkák. a karcsú fák barkáikkal festői látványt nyújtanak a havas háttérben. a „barkafakadást”, a krasznójarszki körzet rendkívül enyhe téli időjárásával magyarázzák. /taszsz/

s z ó f i a : takarmány a kukoricaszárból

bolgár szakemberek kutatásai szerint az országban termesztett kukorica és egyéb szemesnövények szárában csaknem 4 milliárd takarmányegység „rejtőzik”, a sztara-zagora mellett működő állattenyésztési kutató intézetben új módszert dolgoztak ki az értékes takarmányforrások felhasználására. /bta/

h o n g k o n g : aknák semlegesítése és békés termelés

csaknem 700 ezer, háborúból maradt aknát semlegesítettek quang nam-da nang vietnami tartományban. az egykori da nang-i amerikai katonai támaszpont helyén pedig ma már termelési központ működik. da nang városában hamarosan megkezdődik a kikötő korszerűsítése és a volt légitámaszpont polgári repülőtérre történő átépítése. /reuter/

--

kk. 44. rövid hírek

b-lp mp il bj

1978. február 10./mti/

tokió: influenzajárvány

a következő napokban tetőzik az influenzajárvány japánban - jelentette a japán országos egészségügyi intézet. csütörtökig az influenzában megbetegedettek száma egy millióra emelkedett, csupán az elmúlt héten 500 ezer új esetet vettek nyilvántartásba. a japán influenzajárvány kezdete, október óta összesen 1,9 millióan kapták meg a betegséget. 673 iskolát ideiglenesen be kellett zárni. a járvány különösen erős volt kyushu szigetén, innen terjedt át az egész országra. /adn/

/folyt.köv./

- 42 -

14.25/il *ml 14.25*

kk 44. /rövid ...folyt./il

atlanta: gyilkos influenzatörzsek

az egyesült államokban január óta több mint ezer ember halt meg influenzás megbetegedésben. az amerikai egészségügyi hatóságok szerint három influenzatörzs pusztít az országban: az a-victoria, az a-texas és a hong kong-i típusú változat.

bonn: helikopterszerencsétlenség

lezuhant a nyugatnémet légierő egyik helikoptere a bundeswehr bückelburgi gyakorló repülőtérén. a gép két utasa súlyosan megsérült. /taszsz/

hága: starfighter

gyakorlórepülés közben lezuhant a holland légierő egyik starfighter-típusú vadászgépe. a pilótának sikerült katapultálnia. eddig harminc azoknak az amerikai gyártmányú starfighter-típusú gépeknek a száma, melyek a holland légierő kötelékében szerencsétlenül jártak. /taszsz/

vientiane: légügyi tanácskozás

hét ország, - köztük vietnam, laosz, thaiföld - polgári légi-forgalmi szakértői tanácskozást kezdtekvientianeban. tárgyalásuk célja a vietnam és laosz területe felett átvezető légifolyosó újramegnyitása. jelenleg az Európából hongkongba tartó repülőgépeknek meg kell kerülniük az indokinaí félszigetet. /mti/

--

- 43 -

14.30/il *ml 14.30*

kk.45. kínai külpolitika - szovjet könyv

ék/um kd

1978. február 10. /mti/

a nemzetközi közvéleményben az utóbbi időben hallhatóak voltak olyan hangok, hogy a kínai külpolitikában felülkerekednek a „realizmus elemei”, felülvizsgálják a maoista dogmákat. a madridi el pais című lapban a közelmúltban megjelent interjújában jü csan külügyminiszter-helyettes egyértelműen kijelentette, hogy a „négyek”, befolyása sohasem érintette a külpolitika alapjait, a kínai külpolitikát mindig személyesen mao ce-tung, valamint csou en-laj irányította - közölte jü csan.

az illúziók eloszlatásához járul hozzá a neves szovjet kinaszakértő, borisz koloszkov az 1969-1976-os időszak kínai külpolitikáját elemző új könyve, amelyet i. trofimova a novoje vremja legújabb számában ismertet.

minden alap adott annak feltételezésére, hogy az új kínai vezetőség külpolitikája annak az irányvonalnak folytatása és továbbfejlesztése, amelyet mao ce-tung csoportja a „kulturális forradalom”, 1969 ősze után követett - írja trofimova. - peking külpolitikája akkortájt válságba került. a szovjetellenes fegyveres provokációk kudarcra bebizonyította a szovjetunióval szembeni katonai konfrontáció kalandor jellegének tarthatatlanságát. az afroázsiai államok belügyeibe való durva beavatkozás eltávolította pekinget az érintett országok többségétől. 1969-re 46-ra csökkent azoknak az államoknak a száma, amelyekkel kína diplomáciai kapcsolatban állt. visszafejlődtek a kínai népköztársaság gazdasági kapcsolatai is.

koloszkov könyvében kiemeli, hogy a „kulturális forradalom”, éveiben a maoisták politikája kárt okozott kína nemzeti érdekeinek, sőt 1969 végén már mao ce-tung csoportjának nacionalista érdekeit sem szolgálta, mert nem biztosította a hegemonista célok elérését. mao ekkor tett fordulatot az elszigeltségből való kitörés, szövetségesek keresése felé. ekkor hirdette meg peking a „kétfrontos”, a szovjetunió és a szocialista országok, illetve az imperializmus elleni harcát, „fő ellenségnek”, nyilvánítva a szovjetuniót.

az 1969 őszi szovjet-kínai kormányfői megbeszélések után lépések történtek a kapcsolatok normalizálására. a nagyövetek ismét elfoglalták állomáshelyeiket, tárgyalások kezdődtek a határkérdések rendezésére. a kapcsolatok normalizálását szolgáló intézkedések, amelyekre peking taktikai megfontolásból volt hajlandó, zavarták a maoisták politikájának fő koncepcióját képező szovjetellenesség vonalát.

/folyt.köv./

- 44 -

14.40/um *14.55*

kk.45. /kínai ...folyt./um

pekingben félni kezdtek, hogy e folyamat melléktermékei veszélyeztetik a fő célt: az ostromlott várhoz hasonlított kínai belső helyzet fenntartását. a szovjetunióhoz fűződő viszony javítása nem illett volna bele az akkori nyugatra nyitó maoi külpolitikába sem, amely a szovjetellenességgel vélte a washingtonba vezető utat kikövezni.

minek lehetünk ma tanúi kínában? a pekingi vezetők fokozatosan eltávolodnak a legszélsőségesebb maoi tételektől belpolitikájukban, éppugy, mint a „kulturális forradalom”, után a „gazdasági olvadás”, időszakában, sőt bizonyos mértékig tovább mennek.

a külpolitikában a szovjetellenes kártya kijátszása változatlanul csábító a kínai vezetők számára. továbbra is ezzel terelik el a figyelmet a belső nehézségekről. lin piao bukása és a „négyek”, letartóztatása után egyaránt olvashatók voltak olyan merő találgatások a kínai sajtóban, hogy, ugymond, a szovjet vezetők kegyvesztettjeiké váltak. mao ce-tung szovjetellenes alapon kezdett közeledni az egyesült államokhoz, a mai kínai vezetők ugyanezen az alapon szeretnék kivezetni a kínai-amerikai kapcsolatokat a zsákutcából.

peking hegemonista ambíciói nyilvánvaló ellentétben állnak az ország gazdasági elmaradottságával. a hadiipari potenciál növeléséhez szükség van külföldi támogatásra. ez az egyik oka az egyesült államokhoz és nyugat-európához való közeledésnek. peking az egyesült államokban és más imperialista államokban csak ideiglenes szövetségeseket lát, akikkel nem feltétlenül szertartásoskodik a jövőben.

kína egyelőre imperialista szövetségesei segítségével fegyverkezik. a legkorszerűbb technikával szereli fel hadseregét, ennek érdekében küldöttségeket meneszt nyugat-európába, a nagy tőkés hadiüzemekkel ír alá szerződéseket. a kínai vezetőknek az ország militarizálása meggyorsításához fűzött reményei nem alaptalanok. a következmények veszélyességét időnként nyugaton is elismerik.

az imperializmus és reakció erőivel kötött szövetség azonban nem válhat olyan lépcsőfokká, amely az örökül hagyott hegemonista célok megvalósításához vezethetne. peking stratégiája - az utóbbi idők eseményei ezt erősítik meg - csődbejutott. ha igényt tarthat valahol vezető szerepre, akkor az csak a népek közötti ellenségeskedés szitása, konfliktusok, propagandaháborúk provokálása lehet.

/folyt.köv./

- 45 -

14.50/um *15.00*

kk.45. /kinai...2.folyt./um

a kulturális forradalom utáni és a jelenlegi kínai külpolitika összevetéséből eredő következtetés - s ez koloszkov könyvének legfőbb tanulsága - peking külpolitikájának koordinátája változatlanul jobbra tart és egyre növekvő ellentétben áll a nemzetközi szintéren uralkodóvá váló enyhülés és béke megszilárdulásának tendenciájával. /pék/

--

kk.46. juso-kongresszus

or/mh um kd h o f h e i m , 1978. február 10.

sándor istván, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

az utkeresés és belső ellentétek jegyében nyílt meg pénteken a frankfurt melletti hofheimben a nyugatnémet kormány-párt, az spd ifjusági szervezetének, az ifju szocialistáknak /juso/ évi kongresszusa.

a szociáldemokraták utánpótlását jelentő jusok legfőbb problémája a „felnőtt”, párthoz fűződő áldatlan viszony. a szervezeten belül három irányzat harcol egymással. a „reform-pártiak”, az spd-t belső, lassu reformokkal akarják megváltoztatni és együttműködésre törekednek a szociáldemokrata vezetőkkel, még ha sok tekintetben bírálják is politikájukat. az „antirevizionisták”, elvetik a kormánypárt gyakorlatát, de az ifjusági szervezetet sem tartják alkalmasnak a gazdasági és szociálpolitikai kérdések megoldására. ezért a jusók fő tevékenységi területét az ifjúságpolitikában látják. a „stamokap”, -irányzót a nyugatnémet államban a nagymonopóliumok kiszolgálóját látja, a kormányon lévő spd-t pedig a munkásmozgalom érdekeinek feladásával vádolja. a stamokaposok valamennyi demokratikus erő aktív egységét szorgalmazzák és nem zárják ki az együttműködést a kommunistákkal sem.

az ifju szocialisták tavalyi, hamburgi kongresszusán - hosszú idő után először - a reformista szárny vereséget szenvedett a vezetőségválasztásokon. a másik két csoport összefogása klaus-uwe bennetert segítette az elnöki székbe.

/folyt.köv./

- 46 -

14.55/um *15.18*

kk 46. /juso-...folyt./um

benneter azonban hamar összeütközésbe került az spd-elnökséggel. sajtónyilatkozatokban foglalt állást amellett, hogy a jusok aktívan vegyenek részt a békemozgalomban, a leszerelés elleni harcban, működjenek együtt a dkp-val és annak ifjusági szervezetével. a felnőtt szociáldemokrácia irányítói fegyelmi uton kizárták a juso-elnököt a pártból, így a szervezet vezető nélkül maradt. az irányzatok harca az ifju szocialisták között tovább folytatódott, gyakorlati tevékenységük megbénult. az spd ezzel egyik legfontosabb szervező, mozgósító erejét veszítette el.

a pénteki megnyitó is az ifju szociáldemokraták sértett indulatait tükrözte. egyhangulag határozatot fogadtak el, amelyben tiltakoznak benneter kizárása miatt és követelik visszavételét az spd-be. a vezető nélkül maradt elnökség beszámolója pedig lényegében a kormánypárt tevékenységének sokoldalú bírálatára szorítkozott.

mint a dokumentum megállapítja, a schmidt-kormány - és a mögötte álló szociáldemokraták - gazdaságpolitikája csak a nagyvállalkozók érdekeit szolgálja. a munkanélküliséggel szemben tehetetlen, különösen a fiatalok körében nő ijesztő gyorsasággal az állástalanok száma. a gazdasági növekedés fetiszizálásával a kormány elhanyagolja a dolgozók érdekeit, s a lakosság jelentős csoportjai elfordulnak az spd-től. a terrorizmust kiváltó jelenségeket nem sikerült megnyugtatóan feltérképezni, kevés történet okainak felszámolására is. a felnőtt párt adós maradt reformterveinek valóra váltásával, helytelenül foglalt állást a környezetvédelem, az atomenergia hasznosítása, az oktatási és képzési politika és a szociálpolitika számos kérdését illetően. hatalmi szóval fegyelmezte meg az ifjusági szervezet, gyakorlatilag megbénítva annak tevékenységét, szinte nullára csökkentve befolyását a fiatalok között.

az elnökségi beszámoló ugyanakkor kritikusan hangnemben megállapítja, hogy a jusok maguk is felelősek a történetekért; belső személyi, hatalmi harcokba bonyolódva megfélemeznek legfontosabb feladatukról, az ifjúság munkások és alkalmazottak problémáinak megvitatásáról, érdekeiknek védelméről, pártpolitikai szervezésükről.

/folyt.köv./

- 47 -

14.55/um *15.25*

kk 46 /juso-...2.folyt./um

a juso-kongresszust aggódó figyelemmel kíséri az spd-elnökség is. szombaton hans koschnick, a párt elnökhelyettese mond beszédet és pénteken egon bahr, az spd ügyvezetője, herbert ehrenberg munka- és szociálisügyi miniszter, valamint erhard eppler és horst ehme a pártvezetőség tagjai.

--

kk.47. jenkins - kommunisták

pd/um pi b r ü s s z e l , 1978. február 10. /mti/

néhány nyugati lap azt jelentette, hogy roy jenkins, az európai közösségek bizottságának elnöke, legutóbbi londoni tárgyalásai során kijelentette: osztja az amerikai külügyminisztérium véleményét, miszerint kommunisták bekerülése egy nyugat-európai kormányba megengedhetetlen lenne.

pénteken jenkins szóvivője kategórikusan megcáfolta ezt a jelentést. éppen ellenkezőleg - mondotta - jenkins hangoztatta londonban, hogy nem tartja „diszkvalifikáló jellegűnek”, egy kommunista párt részvételét valamelyik közöpiaci tagállam kormányában. az egyetlen kritérium csupán az - mondotta jenkins - vajon az illető párt hajlandó-e elfogadni a „demokratikus pluralizmus”, elvét.

--

kk.48. közös piac - jugoszlávia

pd/um pi b r ü s s z e l , 1978. február 10

polgár dénes, az mti tudósítója jelenti:

hétfőn megkezdődnek brüsszelben - a miniszteri tanács felhatalmazása alapján - jugoszlávia és a közöspiaci bizottság tárgyalásai egy ötéves gazdasági egyezmény megkötéséről. ez már a harmadik egyezmény lesz: az elsőt 1970-ben, a másodikat 1973-ban kötötték s ez utóbbinak érvénye 1978. szeptember 30-ig terjed.

/folyt.köv./

- 48 -

15.00/um *de 15:40*

kk 48. /közös piac -...folyt./um

mint közöspiaci körökben hangoztatják: rendkívüli fontosságot tulajdonítanak a jugoszláviával kötendő megállapodásnak. ennek oka, hogy jugoszlávia nem tartozik egyik katonai blokkhoz sem, hogy földközi-tengeri ország és hogy egyike a 68 fejlődő országnak. amit a közös piac székhelyén nem mondanak ki, de ami az előzőeknél sokkal fontosabb szerepet játszik: jugoszlávia földrajzilag a közös piac országai és a belépni szándékozó görögország között fekszik. s érdemes emlékezni wilhelm haferkampnak, a közös piaci bizottság alelnökének a múlt év szeptemberében belgrádban tett nyilatkozatára is: „egy független és szilárd jugoszlávia nélkül illúzió lenne az európai együttműködésre és biztonságra gondolni,,.

az új egyezmény megkötésére irányuló tárgyalások nem lesznek könnyűek. bár jugoszlávia élvezzi a legnagyobb kedvezményes elbánást, kereskedelmi deficitje a közös piaccal szemben állandóan növekszik és 1977-ben elérte a 2.5 milliárd dollárt. másrészt jugoszlávia már kapott a közös piac beruházási bankjától egy 50 millió dollárt meghaladó beruházási hitelt, a belgrádi kormány most újabb hitelt kíván. a deficit csökkentéséről és újabb hitel megszavazásáról folytatandó megbeszélések miatt hosszú tárgyalásokra számítanak. másrészt azonban a közös piac ezúttal kész olyan egyezményt kötni jugoszláviával, amely nemcsak a kereskedelemre terjed ki, hanem számos más területre is: ipari és mezőgazdasági, pénzügyi, közlekedési, környezetvédelmi, sőt halászati együttműködésre is.

--

kk.49. a szerkesztőségek tájékoztatására!!

közös piac - külügyminiszterek

pd/um pi

1978. február 10. /mti/

kedden koppenhágában összeülnek a közös piac külügyminiszterei a politikai együttműködés néhány problémájának megtárgyalására. az mti tudósítójának értesülése szerint a tanácskozás legfontosabb témája az etiópai-szomáliai konfliktusban és a belgrádi találkozón elfoglalandó álláspont kialakítása lesz, míg a közel-keleti és a dél-afrikai kérdésben csupán eszmecserére kerül sor, a rhodesiai problémával kapcsolatosan pedig meghallgatják owen beszámolóját legutóbbi máltai tárgyalásairól.

--
- 49 -

15.10/um *de 15:45*

kk 50. skylab - nasa

it bzs ai bj washington, 1978. február 10./mti/

a skylab amerikai űrállomás a jövő évben valószínűleg lezuhan - jelentette be a pályaadatok pontos bemérését követően az amerikai országos űrkutatási hivatal /nasa/ szóvivője.

mint már jelentettük, a múlt év végén elvégzett mérések azt mutatták, hogy az 1973-ban felbocsátott, 85 tonna tömegű űrállomás az előre kiszámítottnál jóval gyorsabban veszít pályamagasságából. a nasa szakemberei korábban azt tervezték, hogy 1980 végén űrhajó segítségével új hajtóművet szállítanak a skylab-re, s így magasabb keringési pályára irányítják, vagy lefékezik, hogy az atmoszférába kerülve elégjen és maradványai a tengerbe zuhanjanak. /taszsz/

--

kk.51. brecht napok

a-hj/hj ai bzs bj b e r l i n, 1978. február 10./mti/

az ndk minisztertanácsának ünnepségével pénteken a berliner ensemble-ban megkezdődött a bertolt brecht születésének 80. évfordulójáról megemlékező eseménysorozat. a ,,nemzetközi brecht-dialógus a művészetről és politikáról,, címet viselő, hatnapos tanácskozáson több mint 30 ország 200 tudósa és színházi alkotóművésze vesz részt.

a megnyitó beszédet hans joachim hoffmann kulturális miniszter mondta, a vendégek között jelen volt a nszép kb pb több tagja és pöttagja.

a műsorban - a brecht-színház művészeinek közreműködésével - a xx. század öt jelentős színművésze, meyerhold, sztanyiszlavszkij, reinhardt, piscator és brecht folytatott képzeletbeli beszélgetést. a szerzők, akik ismert és kevésbé ismert eredeti írásokból állították össze az öt személyiség beszélgetését, a minden tekintetben különböző öt művész között fennálló közös törekvéseket állították az előtérbe: az igazság keresését, a szórakoztató, de egyben elgondolkodtató valóságábrázolás igényét.

a brecht-dialógus további eseményei között érdekesnek ígérkeznek a neves előadóművészek - többek között a hazánkban is ismert gisela may - közreműködésével rendezendő zenés irodalmi estek. /adm/

15.47/bzs *de 16'08*

--
- 50 -

kk. 52. szovjet-amerikai

ha bzs pi washington, 1978. február 10./mti/

az etiópiának nyújtott szovjet támogatás miatt az egyesült államok le akarja fékezni az indiai-óceáni fegyverzetcsökkentésről folyó szovjet-amerikai tárgyalásokat - jelentette pénteken a the new york times. amerikai kormányforrások szerint washington több közös érdekű kérdésben szándékozik visszalépni, hogy nyomást próbáljon gyakorolni a szovjetunióra.

a két nagyhatalom tavaly óta tárgyal az indiai-óceán térségének katonapolitikai problémáiról, s a napokban kezdődött bernben a negyedik tárgyalási forduló. az előző - moszkvában, washingtonban, majd ugyancsak bernben tartott - megbeszélések után mindkét fél haladásról számolt be. ugyanakkor világos volt, hogy az egyesült államok továbbra is ragaszkodik diego garcia szigetén kiépített katonai támaszpontjához - a legnagyobbhoz az indiai-óceán térségében.

az amerikai kormány az utóbbi időszakban rendszeresen azzal vádolja a szovjetuniót és kubát, hogy etiópiának nyújtott támogatásával ,,beavatkozik,, afrika szarván, s ez ,,veszélyeztetheti,, a szovjet-amerikai kapcsolatokat általában. e fenyegetőzések körébe tartozik a the new york timesnek kiszivárogtatott hír is.

a lap szerint a legújabb berni tárgyalási fordulón amerikai részről elsősorban az etiópiának nyújtott szovjet támogatás kérdését vetik fel.

a carter-kormány ,,hivatalos,, álláspontja a semlegesség az etiópiai-szómáliai viszályban. washington a nyilvánosság előtt - eddig - elutasította a szómáliai kormány kérését fegyverszállításra, de más országok, köztük szaúd-arábia, irán, szudán, egyiptom hallgatóságos amerikai támogatással, ösztönzéssel szállítanak amerikai eredetű hadianyagot az etiópia elleni agresszióhoz. amerikai kezdeményezésre januárban nagy-britannia, az nszk, franciaország és olaszország vezető diplomatáival tanácskoztak washingtonban az afrika szarván követendő politikáról, ezen belül nyugati katonai lépésekről.

--

16.00/bzs *de*

- 51 -

kk. 53. olasz kormányválság - szicíliai „képlet”,
se bzs pi róma, 1978. február 10.

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

andreotti megbízott olasz miniszterelnök pénteken hoz-
zálátott annak a programjavaslatnak a kidolgozásához, amelyet
a jövő hét elején kíván átnyújtani a demokratikus pártoknak
- közölték kormányforrásból.

az okp lapja, a l,unitá, pénteki számában sürgeti
andreottit és a kereszténydemokrata pártot /dc/, hogy mi-
előbb terjesszék elő javaslataikat és fogjanak hozzá a kor-
mányválság megoldásához. a kommunista lap kifogásolja az idő-
huzást és azt írja, hogy a huzavona befolyásolhatja mind az
okp, mind a többi demokratikus erő álláspontjának alakulá-
sát. az országot sújtó gazdasági és társadalmi gondok meg-
követelik, hogy mielőbb hozzáfogjanak orvoslásukhoz és fel-
tartóztassák a helyzet rosszabbodását - írta a lap. a
l,unitá, a kereszténydemokratákat megosztó belső ellenté-
teknek tulajdonítja, hogy a válság leküzdése még mindig vá-
rat magára.

közben sziciliában, olaszország autonóm közigazga-
tási jogokat élvező öt tartományának egyikében, figyelem-
re méltó politikai esemény történt: a kp a program-megállapo-
dásban érintett többi öt párttal együtt a tartományi kormány
elnökévé választotta piersanti mattarellát, a dc 42 éves
politikusát, akit moro áramlatához, tehát a balszárnyhoz sorolnak.
a tartományi kormányba továbbra sem vonták be a kommunis-
tákat, az kereszténydemokrata, szocialista, szociáldemokra-
ta és köztársasági párti miniszterekből tevődik össze. mi-
vel mattarella elfogadta az okp „igenjét”, a dc fanfanihoz
közelálló képviselői saját pártjuk politikusa ellen szavaz-
tak. mattarella megválasztása után mondott beszédében nélkü-
lözhetetlennek nevezte a sziget súlyos gazdasági-társadalmi
gondjainak leküzdése szempontjából, hogy a különféle politi-
kai erők összefogjanak és az egység érdekében módosítsák ko-
rábbi viszonyukat.

az okp lapja pénteken üdvözölte a szicíliai fejle-
ményeket, de hozzáfűzte, továbbra sem oldották fel azt az el-
lentmondást, amely abból fakad, hogy a legnagyobb baloldali
erőt, a kp-t változatlanul távoltartják a kormánytól, ahelyett,
hogy igénybe vennék hozzájárulását a közösen elfogadott prog-
ram végrehajtásához.

/folyt. köv./
16.06/bzs *AL*

- 52 -

kk 53. /olasz ... 1. folyt./bzs

scalia, a dc jobbszárnyának egyik képviselője elhatá-
rolta magát a szicíliai megoldástól és felszólította pártjá-
nak főtitkárát, zaccagninót, hogy azonnal avatkozzék be „a
helyzet normalizálásáért”,.

--

kk. 54. külpolitikai híreink jegyzéke 16.00 óráig

il nt

1978. február 10./mti/

1. várható
2. heti várható /szerk.táj./
3. az etiópiai ellentámadás
4. különös lelet
5. színes hírek a szocialista országokból
berlin, ulánbátor: kemény tél
moszkva: világhírű tudós
moszkva: pimen válogatott művei
moszkva: „kerítő”,
vilnius: hattyuk tava
tallin: észt operaénekesnő
6. usa - nukleáris
7. izrael - sztrájkok
8. nagy sándor városa
9. halász andrás
10. le a formalizmussal
11. giscard d,estaing - külpolitika
12. kínai ünnep
13. csád
14. izraeli települések
15. vszk nagykövete - ensz bizottság /részben szerk.táj./
16. szovjet-ensz társaság
17. szadat-ut -pravda
18. szaljut-6
19. berezina-hadgyakorlat
20. libanon
21. namibia
22. midway - atomvita japánban
23. bunker és sasfészek
24. dajan
25. kissinger-japán

/folyt. köv./
26.15/bzs *AL 16'40*

- 53 -

kk 54. /hirjegyzék 1. folyt./bzs

26. gierek - varsói fiatalok
27. dolanc /részben szerk.táj./
28. etiópia -szomália
29. etiópai cáfolat /szerk.táj./
30. lomonoszov-aranyérem-1977
31. nicaragua
32. pentagon tervek-za rubezsom
33. rövid hírek
bonn: helyhatósági választások
hwasington: frank carlucci
belfast: pokolgépes merénylet
chicago: itéletidő
34. amerikai katonai költségvetés
35. az új gyarmatosítás stratégiája -pravda
36. szadat romániai látogatása./szerk.táj./
37. szvsz-chilei szakszervezetek
38. közel-kelet -ausztria
39. bolgár népi földműves szövetség
40. színes hírek a szocialista országokból
tallinn: mórús tamás könyve
krasznojarszk : virágba borult a fűzfa
szófia: takarmány a kukoricaszárból
hongkong: aknák semlegesítése és békés termelés
41. thaiföldi külügyminiszter
42. asszad
43. merényletek észak-írországban
44. rövid hírek
tokió: influenza járvány
atlanta: gyilkos influenzatörzsek
bonn: helikopterszerencsétlenség
hága: starfighter
vientiane: légügyi tanácskozás
45. kínai külpolitika-szovjet könyv
46. juso-kongresszus
47. jenkins - kommunisták
48. közös piac - jugoszlávia
49. közös piac - külügyminiszterek /szerk.táj./
50. skylab - nasa
51. brecht napok
52. szovjet-amerikai
53. olasz kormányválság - szicíliai „képlet”,
54. hirjegyzék
/mti/

--

16.20/bzs *AL* 16.40

- 54 -

kk55. ensz- emberi jogok

b-k/ny sj bj

g e n f , 1978. február 10./mti/

genfben az ensz emberi jogok bizottsága 34. ülészsaka pénteki tanácskozásán újabb országok - többek között lengyelország, india és törökország- képviselői itélték el izraelt, amiért az általa megszállt arab területeken változatlanul megsérti az ott élők szabadságjogait.

jordánia képviselője konkrét esetekről számolt be, amikor is az izraeli megszálló hatalom tömlőceiben a politikai foglyokat áramütésekkel kínozták meg. törökország képviselője az izraeli megszállók magatartását vizsgáló különbizottság és a vöröskereszt nemzetközi bizottsága által készített beszámoló alapján megállapította, hogy a megszállt arab területeken az utóbbi időkben a lakosság helyzete tovább rosszabbodott. törökországot az is aggasztja, hogy izrael jeruzsálem politikai és jogi státuszának megváltoztatásával próbálkozik.

a gyarmati, illetve idegen uralom alatt élő népek önrendelkezési jogának érvényesítésével foglalkozó napirendi ponttal kapcsolatban pakisztán képviselője leszögezte, hogy országa a jövőben is támogatni fogja palesztina, namibia és zimbabwe népeinek szabadságharcát.

az ensz-bizottság megvitatta azt is, hogy a tagállamok milyen formákban működhetnek továbbra is együtt az emberi jogok egyetemes védelmében. a szovjetunió és lengyelország képviselői hangsúlyozták a mostani ülés résztvevői tapasztalatcseréjének fontosságát és indítványozták, hogy a szocialista országoknak és a világ más államainak képviselőit is vonják be az együttműködés hasonló formáiba.

ausztrália képviselője a népek közötti megértés és tapasztalatcsere fokozása eszközeinek nevezte azt az emberi jogok témájával foglalkozó szemináriumot, amelyet genfben tartanak majd meg az emberi jogok egyetemes deklarációjának 30. évfordulója / 1978 december 10/ előkészítése jegyében.

a bizottság, amely március 10-ig ülészik, jövő hétfőn hoz határozatokat az emberi jogok izrael által történt megsértéséről zajló vita következtetései alapján./adm/.

16.20/ny

-55-

R

kk 56. embargós 22.30 óráig

szadat- peresz találkozó salzburgban

sz/ny pi b é c s , 1978. február 10./mti/

kreisky kancellár ~~pénteken~~ este televíziós interjúban megerősítette azt a korábbi feltételezést, amely szerint salzburgban létrejöhet egy szadat- peresz találkozó. mint az osztrák kormányfő elmondotta, a véletlen körülmény- szadat egyiptomi elnök salzburgi villámlátogatása, valamint a szocialista internacionálé vasárnap bécsben megnyíló tanácskozása, amelyen simon peresz vezeti az izraeli küldöttséget - lehetővé teszi, hogy az egyiptomi államfő megismerje az izraeli ellenzék álláspontját a közel-keleti rendezés kérdésében.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a hír alátámasztja azokat a bécsi megfigyelők köréből származó feltételezéseket, amelyek szerint kreisky kancellár a találkozó tető alá hozásával segítséget kíván nyújtani peresz pártjának a hatalomba való visszakerülésre. kreisky csütörtökön magánbeszélgetés keretében kifejtette, hogy gyakorlatilag mindenki érdekeltnek tűnik a közel-keleti konfliktus rendezésében - ezt a benyomást szerezte moszkvai tárgyalásai során is - és ennek a folyamatnak kedvez az izraeli belpolitikai helyzet alakulása. a begin-kormány erőszakos, szadat erőfeszítéseit kihasználatlanul hagyó politikája egyre nagyobb elégedetlenséget vált ki az izraeli lakosság körében is, és növekszik a béke utáni vágy. mindez kedvez az izraeli munkapártnak ahhoz, hogy visszaszerezze a kormányzást.

ugy tűnik - ez is kreiskytól származó információkra alapul -, hogy a szocialista internacionálé bécsi ülésének egyetlen célja peresz pártjának támogatása./ szahó/.

--

17.10/ny

-56-

R

kk 57. szovjet nők felhívása

a-et ai bzs bs m o s z k v a, 1978. február 10./mti/

a szovjet nők felhívják a világ valamennyi polgárát, akiknek drága a béke, hogy fokozzák harcukat az új tömegpusztító fegyverek betiltása, a fegyverkezési verseny megszüntetése érdekében. a felhívást a szovjet nőbizottság pénteken moszkvában végetért plénumának határozata tartalmazza.

a plénumon felszólaló valentyina nykolajeva-tyereskova, a nőbizottság elnöke a szovjet asszonyok nyugtalanságának adott hangot az amerikai katonai-ipari komplexumnak a neutronfegyver gyártására vonatkozó tervei miatt.

„meggyőződésünk, hogy a nemzetközi közvélemény széles körű fellépése mind nemzeti, mind nemzetközi uton jelentős hatást képes gyakorolni az ENSZ-közgyűlés rendkívüli leszerelési ülésének munkájára és elősegítheti annak sikerét. /taszsz/

--

kk 58. űrhajósok - pénteki nap

ki bzs pi m o s z k v a, 1978. február 10.

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

pihenőt kaptak péntekre, űrutazásuk harmadik hónapjának kezdetére a szaljut - 6. űrhajósa, jurij romanyenko és georgij grecko - csupán a szokásos rutinmunkákat kellett elvégezniük a berendezések karbantartására. a szabadnap műsorán ezúttal is szerepelt sportfoglalkozás, a szobakerékpár és a szobai futópálya - a végtelen szalag - igénybevételével. az űrhajósokra a közelmúlt nehéz munkája és a még előttük álló feladatok előtt ráfért a pihenő, szabadidejüket is kihasználták azonban megfigyelésekre. a szovjetunió közép-ázsiai köztársaságainak gleccservidékét tanulmányozták. a két űrhajós már korábban is jelezte, hogy a gleccserek megfigyelése különösen jól végezhető az űrállomásról és a szaktudósok rendszeres kapcsolatban állnak velük.

/folyt. köv./

18.03/bzs

- 57 -

R

kk 58. /ürhajósok - ... 1. folyt./bzs

romanyenko és grecsko szabadnapján rendszerezte eddigi megfigyeléseiről készített jegyzeteit is, mint ismeretes, a két ürhajós több tudományos kutató intézettel kapott „megrendelést”, összesen vagy négyszáz különböző kísérlet elvégzésére, illetve megfigyelések folytatására - mindenekelőtt a föld megfigyelésére és fényképezésére. az összegyűlt nagy anyag egy részét ugyan dzsanibekov és makarov látogatása befejeztével visszahozta a földre, de azóta ismét tetemes mennyiségű megfigyelési adat gyűlt össze.

-. -

a szerkesztőségek figyelmébe !

maï kk 22. /midway -- atomvita hirünk
1. bek.alulról a 4. sorában a név helyesen:

graham claytor haditengerészeti miniszter

/mti/

-. -

kk 59. varvariv - leleplező dokumentumok

b-df csr bzs bs washington, 1978. február 10./mti/

a szovjetunió washingtoni nagykövetsége eljuttatta az amerikai külügyminisztériumhoz a szovjetunió államügyészségének dokumentumanyagát, amely leleplezi, hogy konsztantyin varvariv magas rangú amerikai külügyminisztériumi tisztviselő, az egyesült államok állandó unesco-képviselőjének helyettese a második világháború éveiben aktívan együttműködött a nációkkal az ideiglenesen megszállt szovjet területeken.

mint ismeretes, a szovjet sajtó korábban már közölt leleplező anyagokat konsztantyin varvariv háborús bűnös múltjáról. az amerikai hatóságok azonban jobbnak látták mind a mai napig figyelmen kívül hagyni a náci kollaboráns ellen felhozott komoly vádakát, sőt megpróbálták őt mentegezni./taszsz/

18.06/bzs

- 58 -

R

kk.60. rövid hírek

b-vz/ny sj bs

1978 február 10. /mti/

t o k i ó : egk-japán

tokióba érkezett pénteken benedict meynell, az egk-nak a japánhoz fűződő kapcsolatokért felelős tisztviselője. hétfőn kezdődő, és várhatóan a hét végéig tartó tárgyalásain meynell a japán gazdasági vezetőkkel és különböző minisztérium képviselőivel megvitatta, hogy milyen eszközökkel lehet megszüntetni az egk-nak japánnal szemben fennálló kereskedelmi deficitjét./afp/

r ó m a : földrengés

földrengést észleltek pénteken reggel olaszország több körzetében. nápolyban a 12-foku mercalli-skálán 5-ös erősségű földrengést mértek. marche tartomány adriai partvidékén egy perccen belül két földrengést jeleztek a műszerek, az egyik 4 fok erősségű volt a mercalli skála szerint. ebben a térségben már az éjszaka folyamán is észleltek kisebb földrengéseket./afp/

b o n n : hadgyakorlat

„wilde jagd”, fedőnévvel újabb hadgyakorlat kezdődött pénteken az nszk-ban. a nyugatnémet hadügyminisztérium közlése szerint a gyakorlat során a gépesített lövész-és harckocsizó egységek a téli időjárás körülményei közötti harckészültségét vizsgálják. a hadgyakorlaton részt vesznek a bundeswehr 4. gépesített lövész hadosztályának, az amerikai 1. harckocsizó hadosztályának és a kanadai 4. gépesített lövész dandárnak az egységei. a hadgyakorlat során első ízben vetik be a bundeswehr rakétákkal felszerelt harckocsielhárító helikoptereit, amelyeknek sorozatgyártása nemrég kezdődött meg./taszsz/

t e l a v i v : begin

kétnapos nemhivatalos látogatását befejezve, pénteken genfből hazaérkezett menahem begin izraeli miniszterelnök. a repülőtéren közölte, hogy adomány-gyűjtő tárgyalásain mintegy 9-10 millió dollár összegű támogatásra kapott ígéretet nyugat-európai zsidó szervezetek képviselőitől. az összeget a kormány - ugymond - „ 45 ezer nehézorsu izraeli család megsegítésére, fogja felhasználni./upi,dpa/

/folyt.köv/
18.30/ny

-59-

R

kk 60. / rövid hírek....folyt/ny

v i t o r i a : eta

a baszkföldi vitoriaiban a péntekre virradó éjszaka le-tartóztatták az eta széparatista szervezet két feltételezett tagját-, közölték pénteken rendőrségi források. mindkét férfi lakásán fegyvereket és lőszerkészletet találtak./efe, upi/

u j - d e l h i : mongol-indiai

mangalin dügerszüren mongol külügyminiszter befejezte hivatalos indiai látogatását és pénteken elutazott uj-delhiből. a megbeszéléseken mindkét fél hangsúlyozta kormánya ragaszkodását a békés egymás mellett élés, az enyhülés, a nemzetközi béke és biztonság elveihez, és sikra szállt az országok közötti konfliktusok tárgyalásos rendezéséért. a látogatás idején indiai-mongol kereskedelmi, valamint kulturális és műszaki-tudományos együttműködési megállapodást írtak alá./taszsz/

b e l g r á d : tito - kim jong nam

tito elnök pénteken fogadta kim jong nam-ot, a koreai munkapárt kb titkárát, aki küldöttség élén hivatalos látogatáson tartózkodik jugoszláviában. kim jong nam ismertette a koreai népi demokratikus köztársaságnak az ország békés egyesítésére tett erőfeszítéseit. joszip broz tito ezuttal is jugoszlávia támogatásáról biztosította a népi korea erőfeszítéseit az ország békés uton történő egyesítésére./mti/

b e l g r á d : földrengés

a belgrádi földrengésjelző intézet műszerei csütörtökön a kora esti órákban erős földmozgást regisztráltak belgrádtól 315 kilométerre nyugatra. a mercalli skála szerint ötös erősségű földrengés epicentruma a boszniai Klekovacs hegység térségében, drvádpól mintegy 15 kilométerre felelhetett. a ljubljana-i földrengésjelző intézet készülékei pénteken reggel jeleztek földrengést, amelynek fészke ugyancsak boszniában, a drvar-kljuvs-mrkonyics grad térségében lehetett, erőssége 6 fok volt. károkról nem érkeztek jelentések./tanjug/

18.40/ny

-.-
-60-

R

kk 61. vance - sajtóértekezlet

ha bzs pi

washington, 1978. február 10.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

washington folytatja zsaroló akciót és demagóg fenyegetőzését a szomáliai agresszió egyre nyilvánvalóbb kudarcá kapcsán.

cyrus vance amerikai külügyminiszter pénteki sajtóértekezletén ismét azért támadta a szovjetuniót és kubát, mert katonai segítséget is nyújt etiópiának, és azt mondta, hogy ez befolyásolja a kapcsolatok „légkörét”, az egyesült államok és a szovjetunió, illetve amerika és kuba között. washington azonban kész kegyet gyakorolni: nem kapcsolja közvetlenül össze a szovjetunió afrikai politikája körüli ellentétet a két nagyhatalom között folyó egyéb tárgyalásokkal - , tünt ki vance szavaiból. a külügyminiszter kivételként jelölte meg az indiai-óceáni katonai jelenlét csökkentéséről folyó szovjet-amerikai megbeszéléseket, amelyekre /véleménye szerint/ mindenképpen kihatnak az etiópiai fejlemények.

vance ezuttal sem említette, hogy a szovjetunió, kuba és más országok az ellen a szomáliai agresszió ellen nyújtanak segítséget etiópiának, amelyet korábban az egyesült államok is elítélt: washington egykor etiópia területi sérthetlensége mellett foglalt állást. a külügyminiszter kitért a kérdések elől, milyen lépéseket tenne washington, ha a katonai cselekmények szomália területére is áttérjednének. az amerikai kormány biztosítékot kapott, hogy erre nem kerül sor -, mondta vance.

vance - ezuttal először - felszólította szomáliát: vonja ki csapatait etiópia ogaden tartományából. a miniszter szerint egyúttal kívánatos lenne a szovjetunió és kuba katonai tanácsadóinak kivonása is; fegyverszünetre, a viszály tárgyalásos rendezésére van szükség, tiszteletben tartva az érintett országok területi sérthetlenségét -, mondta.

a külügyminiszter, miközben azzal vádolta kubát, hogy katonai személyzettel is segítséget nyújt etiópiának, igen hasznosnak minősítette a két ország tavaly kölcsönösen megnyitott diplomáciai érdekképviselőit.
/folyt. köv./
18.50/bzs

- 61 -

R

kk 61. /vance - ... 1. folyt./bzs

vance azt mondotta, hogy a jövő héten mindenekelőtt a megszállt területeken létrehozott törvényellenes településekről, valamint ciszjordánia, a gaza-övezet palesztinjainak kérdéséről tárgyal majd washingtonban mose dajan izraeli külügy-miniszterrel. vance megismételte a korábbi amerikai álláspontot: a sinai-félszigeten létrehozott településeket fel kell számolni -, de a kérdésben a két érdekelt félnek kell megállapodnia. ciszjordániában - jordániához kapcsolt - „palesztin területi egység”, létrehozását tartja kívánatosnak washington, egyúttal megfontolandónak látja azt a javaslatát, hogy többéves átmeneti megoldást találjanak ciszjordánia problémájára, s később dolgozzák ki a végleges részleteket.

.-.

kk 62. taszsz-nyilatkozat

a-br/gi bzs bs m o s z k v a, 1978. február 10./taszsz/

a taszsz szovjet hírügynökség pénteken az alábbi nyilatkozatot tette közzé:

kanadában az utóbbi időben erőteljesebbé vált a nemzetközi feszültség enyhülésével és a szovjet-kanadai kapcsolatok javításával szembehelyezkedő erők kampánya. e hadjárat legutóbbi megnyilvánulása volt a kanadai hatóságoknak az a követelése, hogy a szovjet képviselők több munkatársa hagyja el az országot. ezeket a munkatársakat teljesen megalapozatlanul „meg nem engedett tevékenységgel”, vádolják.

nyilvánvaló, hogy a fenti akció mögött, amelynek célja a szovjet-kanadai kapcsolatok megkárosítása, azok a kanadai különleges szolgálatok, s a velük egyenlő pendülő politikai körök állnak, amelyek egyébként is rendszeresen folyamodnak ellenséges cselekedetekhez a két ország közötti kapcsolatok elmérgesítése végett. a kanadai titkosszolgálatoknak ez az újabb koholmánya feltehetően azzal magyarázható, hogy mint maga a kanadai sajtó is beismerte jelentéseiben, e szolgálatok tekintélye az utóbbi időben alaposan megingott.

a taszsz hírügynökséget felhatalmazták annak kijelentésére, hogy az illetékes kanadai hatóságok eljárását moszkvában olyan barátságtalan cselekményeknek tekintik, amelyeknek egyértelműen provokációs céljuk van. /mti/

18.55/bzs

.-.
- 62 -

R

kk 63. belgrádi találkozó

már bzs pi

b e l g r á d, 1978. február 10.

márkus gyula, az mti tudósítója jelenti:

az európai biztonsági és együttműködési találkozó péntek délután a brit küldöttség vezetőjének elnökletével plenáris ülést tartott. ezen a finn, osztrák, svájci és svéd delegáció javaslatára elfogadta jövő heti munkaprogramját, amely két plenáris és öt bizottsági ülést irányoz elő.

az ülésen julij voroncov nagykövet, a szovjetunió képviselője kiegészítést nyújtott be a találkozó záródokumentumára vonatkozóan január 17-én előterjesztett szovjet javaslatához. beszédében kifejtette, hogy a szovjet küldöttség véleménye szerint a találkozó több munkacsoportjában eredményes szerkesztő-tevékenység folyik. a záródokumentum szerkesztése meggyorsítható, s rövid idő alatt minden résztvevő számára elfogadható, tartalmaz okmányt lehet kidolgozni. idézte koszigin miniszterelnök néhány nappal ezelőtt elhangzott megállapítását, hogy a szovjet kormány véleménye szerint a találkozót időben, eredményesen be kell fejezni. aláhuzta: a szovjet delegáció kész a szerkesztői munka ütemének fokozására.

a vitában ezt követően az egyesült államok, jugoszlávia, hollandia, dánia, lengyelország és magyarország küldöttségének vezetője szólalt fel. hangsúlyozták, hogy gondosan tanulmányozni fogják az ülésen benyújtott szovjet kiegészítő javaslatot.

dr.petrán jános nagykövet, a magyar delegáció vezetője beszédében támogatta a szovjet előterjesztést. megállapította, hogy a szovjet dokumentum-tervezet jó alapul szolgál ahhoz, hogy minden résztvevő egyetértését élvező, tartalmaz záródokumentum kerüljön megszerkesztésre. hangoztatta a küldöttségek realizmusának szükségességét, s felhívta őket a szerkesztői munka meggyorsítására. megismételte, a magyar küldöttség annak érdekében fog továbbra is tevékenykedni, hogy a záródokumentum mielőbb elkészüljön.

az ülés felszólalói egyöntetűen kiemelték a szerkesztői munka meggyorsításának szükségességét.

.-.

19.00/bzs

- 63 -

R

kk 64. hírek csehszlovákiából

sn bzs pi p r á g a, 1978. február 10. /mti/

zdenek nejedly, az 1963-ban elhunyt kiváló csehszlovák kommunista államférfi és nemzetközi híru tudós születésének 100. évfordulójáról pénteken ünnepélyesen megemlékeztek prágában.

a károly-egyetem nagy-aulájában rendezett emlékgyűlésen josef havlin, a cskp kb titkára méltatta nejedlynek, a hazafinak és internacionalistának a szocialista csehszlovákia megteremtésében szerzett érdemeit. kiemelte világviszonylatban is elismert történetírói és más irányu tudományos munkásságát, publicisztikai tevékenységét, továbbá azt a maradandó értékű államférfiui munkát, amelyet 1945 és 1963 között a kormány tagjaként az új csehszlovákia oktatási rendszerének, kulturális és tudományos életének kifejlesztésében végzett.

ugyancsak pénteken a nemzeti muzeumban zdenek nejedly életét és gazdag életművét bemutató kiállítás nyílt meg. a posta bélyegsört bocsátott ki csehszlovákia nagy fiának emlékére, akinek születési centenáriumát az unesco is felvette a világszerte megünneplendő jeles évfordulók idei naptárába.

x x x

pozsonyban pénteken megkezdődött a szlovák megújulás pártjának, a korábbi szlovák demokrata pártból 1948 után alakult haladó kispolgári irányzatu politikai szervezetnek kétnapos országos konferenciája. a tanácskozáson értékelik a pártnak az utolsó öt évben kifejtett tevékenységét, megvitatják további feladatait és megválasztják új vezetőit.

a vitaindító beszámolót jozef poták, a párt főtitkára, a csehszlovák parlament elnökségi tagja tartotta. a vitában a vendégként jelenlévő viliam salgovic, a szlovák kp kb-elnökségének tagja, a szlovák nemzeti tanács elnöke egyebek között megállapította, hogy a szlovák megújulás pártja a nemzeti front szilárd részeként méltóképpen segíti a fejlett szocialista társadalom építését.

x x x

/folyt. köv./
19.27/bzs

- 64 -

kk 64. /hírek ... 1. folyt./bzs

a csehszlovák-román kulturális együttműködési megállapodás 1978-80-ra szóló új munkatervét pénteken ünnepélyesen aláírták prágában.

a hároméves munkaprogram előirányozza a kultúra, az oktatás és a tudomány terén kialakult együttműködés további elmélyítését.

a felek megállapodtak továbbá, hogy korábbi elhatározásuknak megfelelően idén létrehozzák a kulturális együttműködés ügyeivel folyamatosan foglalkozó román-csehszlovák vegyesbizottságot. /sebestyén tibor/

--

kk 65. pekingi hatalmi harc - taszsz

a-br/gi bzs bs m o s z k v a, 1978.február 10./taszsz/

mihail jakovlev, a taszsz politikai hirmagyarázója írja:

kinában befejezéséhez közeledik a tartományi és városi forradalmi bizottságok új összetételének kialakítása. a maisták katonai-bürokratikus diktaturájának ezeket a helyi szerveit a megalakulásuk óta eltelt kilenc esztendőben még nem újították meg. a forradalmi bizottságok tagjainak névsorát a tartományi és a városi népi gyűlések ülészeit hagyják jóvá. ezeknek a gyűléseknek a küldötteit ugyancsak nem választották, hanem a kinában hosszú évek óta meghonosult gyakorlat szerint közigazgatási uton kinevezték.

a forradalmi bizottságok összetételének megújítása a tavasszal összehívásra kerülő országos népi gyűlés előkészítő szakaszának tekinthető. feltételezik, hogy az országos népi gyűlés ülészeit töltik majd be az államapparátus legmagasabb láncszemeiben megüresedett posztokat, azokat, amelyek a hírnedt „négyek bandája”, hiveinek eltávolítása következtében üresedtek meg.

/folyt. köv./

19.38/bzs

- 65 -

RJ

kk 65. /pekingi ... 1. folyt./bzs

az új forradalmi bizottságok személyi összetételéről érkező jelentések széles körű tisztogatásról árulkodnak. egy jellemző tény: a forradalmi bizottságok elnökhelyettesei közül csupán minden ötödiket hagyták meg tiszttségében. /több, mint 350 személy közül 290-et eltávolítottak./ a tisztogatás által érintett személyeknek csaknem a fele egyidejűleg a tartományi pártbizottság titkári tisztét is betöltötte, vagy pártbizottsági tag volt. több tartományban a forradalmi bizottság teljes egészében megújult.

megfosztották a helyi hatalmi szervezetekben betöltött vezető tisztségeiktől a kkp néhány póttagját és tagját is, akiket tavaly augusztusban a párt xi. kongresszusán választottak meg, jóllehet a kongresszust akkor „az egység és összeforrottság”, kongresszusának minősítették. a menesztett vezetők sorsáról nem tudni semmit.

a mostani tisztogatás párhuzamosan folyik a régi káderek egy részének rehabilitálásával, akik a „kulturális forradalom”, idején lettek kegyvesztettek. jellemző, hogy a rehabilitáltak között nem találhatók internacionalista beállítottságu kommunisták. az utóbbiakat, akárcsak mao ce-tung életében, szapulják és átkozzák. csupán azok emelkednek a felszínre, akik nagy hangon hűségnyilatkozatokat tesznek a maoizmus és a jelenlegi vezetés mellett. a zsenmin zsipao nemrégiben kénytelen volt beismerni, hogy ez a folyamat gyakorta a maoisták egymás közötti „leszámolásába”, torkoll. annak kritériumai, hogy ez, vagy az a vezető besorolható-e a „négyek bandájának”, hívei közé, olyannyira elmosódtak, hogy az ilyen kritériumokra való hivatkozással a gyakorlatban bármelyik volt vezetőt meg lehet rágalmozni.

a pekingi propaganda megerősíti, hogy a vezető káderek körében folyamatban lévő mostani tisztogatás ellenállásba ütközik azok részéről, akik a zsenmin zsipao kifejezése szerint, szeretnék „félúton leállítani, majd teljesen megszüntetni a most folyó kampányt”, a lap ezzel összefüggésben arra szólítja fel a kádereket, hogy „vizsgálják meg a pártbizottságok politikai és szervezési osztályait, és ellenőrizzék alaposan az ott dolgozókat”, továbbá „fogantatásnak határozott intézkedéseket velük szemben”,
/folyt. köv./

19.43/bzs

- 66 -

kk 65. /pekingi ... 2. folyt./bzs

a kínai sajtó éles hangú megnyilatkozásaiból ítélve, a belső viszály rendkívül nagy arányokat öltött. részt vesznek benne a vezetés legfelsőbb és középső láncszemein kívül a helyi párt- és állami vezető szervek ezrei is.

amikor a pekingi vezetők csaknem másfél évvel ezelőtt hozzáfogtak a tisztogatáshoz, azt ígérték, hogy véget vetnek az ország társadalmi-politikai életében eluralkodott káoszoknak. a tények azonban arról árulkodnak, hogy a kínai népköztársaságban megkezdődött politikai harc nemhogy csendesednék, hanem újult erővel lángol fel, s egyelőre nem is látnató, hogy mikor lesz vége. /mti/

-.-

kk 66. etiópia- szovjet jelentés - apn

a-fl/ny bs m o s z k v a , 1978. február 10./mti/

a szovjetunió nem csinál titkot abból, hogy az agresszió ellen küzdő etiópiának nyújtott anyagi-műszaki segítség keretében szovjet állampolgárok tartózkodnak az afrikai országban, de határozottan visszautasítja azokat a koholmányokat, amelyek szerint etiópia oldalán állítólag szovjet csapatok vesznek részt a szomália ellen folytatott hadműveletekben - állapítja meg kommentárjában vlagyimir lomejko, a novosztyi szovjet sajtóügynökség szemleirója.

lomejko a továbbiakban emlékeztet rá, hogy a szovjetunió a szomáli-etióp konfliktus kirobbanása óta sikraszáll annak tárgyalások útján, a két ország szuverenitásának, területi egységének, határaik tiszteletbentartásának alapján történő rendezéséért.

felhívja rá a figyelmet: a konfliktus kibontakozását felidézve kiderül, hogy az etiópia elleni szomáli hadműveletek arányainak növekedésével párhuzamosan szaporodtak a szovjetunió állítólagos etiópiai beavatkozásáról mogadishuban és néhány nyugati fővárosban kiagyalt koholmányok. ha összeszámoljuk, hogy hány szovjet hadihajót és repülőgépet, hány szovjet katonai vezetőt - élükön a szovjetunió honvédelmi miniszterével - vélték látni etiópiai területen egyes nyugati megfigyelők, akkor csak csodálkozhatunk azon, mégis hogyan folytatódhatott a szomáli támadás.

/folyt köv/
20.00/ny

-67-

R

kk 66. / etiópiafolt/ny

miközben sziad barre somáliai államfő arról nyilatkozott, hogy etiópia a szovjetek támogatásával országára támad, a légiaró, harckocsik és nehéztüzérség által támogatott somáliai szárazföldi csapatok már mélyen bent jártak etiópia területén - mutat rá a szemleirő. az ,, afrika szarván,, való szovjet jelenlétéről szóló mesére csak azért volt szükség, hogy elvonja a világközvélemény figyelmét a nato-országokból szaud-arábián és más, somália oldalára állt országokon keresztül érkező, egyre nagyobb fegyverszállításokról.

az egyesült államok, nagy-britannia, az nszk, franciaország és olaszország - külügyminiszter-helyettesek ez év januárjában washingtonban megtartott tanácskozása után - ugyan hivatalosan bejelentette, hogy nem kívánja szítani az ,,afrika szarván,, kibontakozott konfliktust, valójában azonban bőkezűen támogatta és támogatja jelenleg is somáliát.

a tények tanúsága szerint somália csak azt követően szánta el magát az etiópia elleni támadásra, hogy bizonyossá vált ez a támogatás. a nacionalista érzelmű mogadishui vezetők washingtonból és rijadtól kértek segítséget ,, nagy somália,, létrehozásához, az etiópiai ogaden térség,kenya északi határmenti területei és dzsibuti köztársaság bekebelezéséhez. 1977. júliusában sziad barre felkereste khaled szaud-arábiai uralkodót, aki meg is ígérte neki, hogy pénzeli somália nyugati fegyvervásárlásait. fahd herceg, szaud-arábiai miniszterelnök helyettes carter elnökkel megtartott tárgyalásait követően 1977. júliusában washingtonban bejelentették, hogy az egyesült államok kész támogatni somália fegyvervásárlási igényeit.

ekkor törtek be etiópiába, a ,, nyugat-somáliai felszabadítási frontnak,, nyújtott segítség ürügyén a somáliai csapatok.

napjainkban is folyamatosan működik a rijad-mogadishu légihid, amelyen keresztül harckocsik, nehéztüzérségi fegyverek és repülőgépek érkeznek a nato országokból somáliába. a fegyvervásárlásra fordított összegek zömét szaud-arábia biztosítja. másoktól is kap azonban segítséget somália. negyven millió nyugatnémet márkát folyósított bonn és 30 millió dollárt szadat egyiptomi elnök.

/folyt köv/
20.00/ny

-68-

kk 66. / etiópia2.folyt/ny

ennek a bőkezűségnek az a magyarázata - állapítja meg végül az apn szemleirőja-, hogy bizonyos nyugati körök somáli felhasználásával véget akarnak vetni az etiópiában végbemenő forradalmi átalakulásnak, s alá akarják ásni a szovjetunió tekintélyét és befolyását afrikában, különösen,, afrika szarvának,, stratégiailag fontos térségében./apn/

--

kk 67. portugália - intersindical

b-fkj/so csr bzs bs lisszabon, 1978.február 10./mti/

a portugál dolgozók általános szövetsége - országos intersindical - közzétette azoknak a követeléseknek a jegyzékét, amelyeknek teljesítéséért a portugál munkások és alkalmazottak ebben az évben harcolni fognak. a nyilatkozat a következő követeléseket tartalmazza: meg kell védeni az alkotmányt és a portugál nép forradalmi vívmányait, emelni kell a béreket és a nyugdíjakat, be kell vezetni az árellenőrzést, és biztosítani kell a teljes foglalkoztatottságot.

a legnagyobb portugál szakszervezeti szövetség véleménye szerint a kormány által meghirdetett szigorú takarékosági politika sikere attól függ, hogy a végrehajtó hatalom milyen konkrét intézkedéseket hoz az 1974. április 25-i polgári demokratikus forradalom vívmányainak védelme és megerősítése érdekében.

a szakszervezeti szövetség követeli, hogy minden vállalatnál, s különösen az államosított üzemekben biztosítsák a munkásellenőrzés normális működéséhez szükséges feltételeket, erősítsék meg és szélesítsék ki a portugál ipar államosított szektorát, s ne fizessenek kártérítést a kisajátított üzemek egykori tulajdonosainak.

/folyt. köv./
20.03/bzs

RJ

- 69 -

kk 67. /portugália - ... 1. folyt./bzs

a szakszervezeti szövetség harcolni fog a portugál mezőgazdaság haladó átalakításáért és „az új földreform alapjairól”, szóló reakciós törvény hatályon kívül helyezéséért. tekintettel az árak szakadatlan emelkedésére, követeli a minimálbérek emelését. az országos statisztikai hivatal adatai szerint portugáliában az elmúlt évben 27,3 százalékkal növekedtek a megélhetési költségek.

a szakszervezeti szövetség végül követeli a szakszervezeti szabadságjogok, mindenképp a sztrájkjog biztosítását és a tömeges munkás-elbocsátások megtiltását./taszsz/

..-

kk 68. dzsallud moszkvába látogat

ki bzs pi m o s z k v a, 1978. február 10./mti/

a szovjet fővárosban hivatalosan bejelentették, hogy február közepén moszkvába látogat a szovjet kormány meghívására abdusszalam dzsallud, a líbiai arab szocialista népi állam legfelsőbb népi kongresszusa legfelsőbb titkárságának tagja.

Libia és a szovjetunió között az elmúlt években megélénkültek a magas szintű kapcsolatok. dzsallud már korábban járt moszkvában. 1975-ben alekszej koszigin szovjet kormányfő tett látogatást Líbiában, 1976 december végén pedig moamer kadhafi államfő tett az szkp központi bizottsága, a szovjetunió legfelsőbb tanácsának elnöksége és a szovjet kormány meghívására hivatalos látogatást, s ekkor a megbeszéléseken leonyid brezsnyevvel és a szovjet párt és állam más vezetőivel tárgyalt a közel-keleti helyzetről.

Libia a közel-keleti válság jelenlegi szakaszában a többi haladó arab állammal együtt foglalt állást egyiptom különútas egyezkedési kísérletei ellen. mint ismeretes, a szovjetunió támogatja azt az állásfoglalást, amelyet az arab vezetők a múlt évben éppen Líbia fővárosában, tripoliban fogalmaztak meg.

/folyt. köv./

20.11/bzs

- 70 -

R

kk 68. /dzsallud ... 1. folyt./bzs

a szovjetunió és a haladó arab országok kapcsolatainak megélénkülését mutatják a legutóbbi hetek eseményei. a múlt év végén magas szintű szíriai és iraki vezetők jártak moszkvában. ez évben már felkereste a szovjet fővárost munkalátogatásra bumedien algériai elnök, s dzsallud látogatásának bejelentését megelőzően egy nappal korábban közölték, hogy rövidesen moszkvába várják asszad szíriai elnököt.

az arab államok nagy része - mint ahogy azt legutóbb bumedien szögezte le moszkvában elmondott beszédében - feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a közel-keleti kérdés rendezésébe, éppen az arabok jogainak védelmében, vonják be a szovjetuniót. ugyanakkor a szovjet vezetés és az arabok többsége egyetért abban, hogy a válságot csak átfogó eszközökkel, a kérdés egészére kiterjedő módon és valamennyi érdekelt, így a palesztinai felszabadítási szervezet bevonásával lehet csak rendezni.

..-

kk 69. varsói pártértekezlet

ba bzs pi v a r s ó, 1978. február 10.

barabás jános, az mti tudósítója jelenti:

pénteken este befejeződött a lengyel egyesült munkaspárt varsói szervezetének 16. beszámoló és vezetőségválasztó értekezlete. a konferencián, amelyen részt vett és felszólalt edward gierek, a lemp kb első titkára, megválasztották a varsói vajdasági pártbizottság új tagjait. a vezetőség, amely már délután megtartotta első tanácskozását, egyhangulag újra-választotta alojzy karkoszkát, a lemp kb titkárát a varsói pártszervezet első titkárává.

a konferencia két napja során mind a bizottságokban, mind a plénumon elhangzott felszólalások az eredmények mellett nagy figyelmet szenteltek a főváros problémáinak, a varsói pártszervezet előtt álló feladatoknak. a kifejtett véleményeket tükröző határozat állást foglal a munka minőségének és hatékonyságának javítása, a lakásépítési program végrehajtása, a főváros körzete mezőgazdasági termelésének és élelmiszeriparának fejlesztése mellett. a mezőgazdaságra fordított figyelmet tükrözi az a tény is, hogy a lakosság jobb ellátása érdekében a korábbinál két és félszer többet fordítanak az idén a mezőgazdaság és az élelmiszeripar fejlesztésére.

/folyt. köv./

20.13/bzs

- 71 -

R

kk 69. /varsói ... 1. folyt./bzs

az értekezleten felszólalva edward gierek nagyra értékelte a varsói pártszervezet tevékenységét, és rámutatott arra, hogy egyre nő a főváros jelentősége az ország életében, szerepe mind az anyagi termelés, mind a szellemi élet szférájában. a továbbiakban elemezte a vasárnap tartott tanácstagválasztások eredményeit, és kiemelte, hogy a választások azt bizonyították - a lengyelek valamennyi rétege és korosztálya támogatja a lemp 6. és 7. kongresszusán kidolgozott stratégiát.
/barabás jános/

--

kk 70. dél-afrika - izrael

b-ku/ny csr bs johannesburg, 1978. február 10./mti/

a dél-afrikai köztársaság és izrael gazdasági kapcsolatainak fejlesztéséről, a tudományos együttműködés fokozásáról és szakértők cseréjéről kötöttek megállapodást pénteken fokvárosban. szimha ehrlich izraeli pénzügyminiszter négynapos hivatalos látogatásának befejeztével hozták nyilvánosságra a megállapodást.

első ízben történt, hogy az izraeli kabinet egy tagja hivatalos látogatást tett dél-afrikában. ehrlichet pretoriai tartózkodása idején fogadta vorster, a fajüldöző kormányzat vezetője.

az izraeli miniszter dél-afrikai látogatását érthető gyanakvással fogadják világszerte. a „pretoria-jeruzsálem tengely”, mögött valójában a katonai együttműködés fokozásának terve rejlik. figyelemre int az, hogy a tudományos együttműködés fejlesztésében kiemelt területnek szánják az atomkutatót.

a mostani megállapodás értelmében dél-afrika a jövőben több befektetéssel járulhat hozzá az izraeli gazdaság infrastruktúrájának fejlesztéséhez.

a két ország közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztése a már jó ideje fennálló politikai érdekszövetségen alapul. dél-afrika egyre fokozódó nemzetközi elszigeteltségében mentőövként fogadja bármely ország politikai közeledését. izrael pedig, amelynek amugyis csekély afrikai befolyása az utóbbi években egyre jobban csökkent, most már nyíltan is kimutatja, hogy a kontinensen kit tekint barátjának./upi alapján/

20.20/ny

-72-

RJ

kk 71. etiópia - szomália

a-pl/gi br bzs bs r 6 m a, 1978. február 10./mti/

az etióp fegyveres erők a milícia támogatásával sorozatos győzelmeket aratnak a behatolt szomáliai csapatok ellen az ogaden térségében vívott harcokban -, közölte pénteki nyilatkozatában etiópia római nagykövetsége. a nyilatkozat beszámolt arról, hogy „szomáliai katonák ezrei menekülnek, vagy megadják magukat az etióp csapatoknak,,. szomália kormányának - mutatott rá a nagykövetség - most ártatlan szomáliaiak halála árán kell felismernie az ogadeni kalandos tobaságát. a nyilatkozat felszólította a szomáliai csapatokat, hogy „a szándékuk ellenére az etiópia elleni háborúba sodort ártatlan katonák életének megmentése érdekében tegyék le a fegyvert,,. /ap alapján/

a szerkesztőségek tájékoztatására!

/lásd: kk 61. sz. hírünket is!/

w a s h i n g t o n

az egyesült államok „biztosítékokat”, kapott a szovjetuniótól arra vonatkozóan, hogy az etióp csapatok nem lépnek szomáliai területre -, jelentette ki pénteki sajtóértekezletén cyrus vance amerikai külügyminiszter.

az amerikai diplomácia vezetője újságírók előtt három pontos tervet ismertetett az etiópai-szomáliai konfliktus rendezésére. a terv előíranyozza:

- 1./ a felek kössenek tűzszünetet, és kezdjenek tárgyalásokat;
- 2./ vonják ki a szomáliaiakat ogaden térségéből, valamint a szovjeteket és a kubaikat etiópiából;
- 3./ ismerjék el a két ország között fennálló határokat.

az amerikai külügyminiszter egyebek között kijelentette: ha az etiópai csapatok átlépi a szomáliai határt, a jelenlegitől „eltérő helyzet”, alakulhat ki, amely „különleges tanulmányozást érdemelne.,,

/folyt. köv./
20.25/bzs

- 73 -

RJ

kk 71. /etiópia - ... 1. folyt./bzs

vance hozzátette: abban az esetben, ha az etiópiai egységek átlélik a szomáliai határt, az egyesült államok ,,fontolóra veheti a szomáliai fegyvereladásokra elrendelt tilalom felülvizsgálatát.,,

a moszkvától kapott biztosítékokra vonatkozóan vance részleteket nem ismertetett, de kijelentette: ,,re-méljük és elvárjuk, hogy betartják azokat.,, /afp, reuter, ap/

--

kk 72. brezsnyev - asszad

hf/ny bs m o s z k v a, 1978. február 10./taszsz/

Leonyid brezsnyev, az szkp kb főtitkára, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke, táviratban köszöntötte hafez asszadot a szíriai arab köztársaság elnökévé történt újra-választása alkalmából, jóegészséget és sikereket kívánt neki a szíriai nép javát szolgáló tevékenységéhez.

„ meggyőződésem, hogy a szovjetunió és a szíriai arab köztársaság között a jövőben is továbbfejlődnek a tartós barátság és a sokoldalú együttműködés kapcsolatai országaink és népeink érdekében. szeretném biztosítani önt arról, hogy az igazságos és tartós közel-keleti béke megteremtéséért folyó harcban a baráti szíriai nép változatlanul számíthat a szovjetunió támogatására.,- hangzik a távirat./mti/

--

kk 73. emberi jogok - izrael

b-hf/ny csr bs

1978. február 10./mti/

j e r u z s á l e m

izrael pénteken kifogásolta, hogy az emberi jogok helyzetéről készített amerikai külügyminisztériumi dokumentum megállapításából - amelyek a többi között elmarasztalták izraelt a megszállt arab területek lakossága ellen alkalmazott politikai gyakorlat miatt - a hírügynökségek bőven merítették.

/folyt köv/
10.40/ny

-74-

R

kk 73. / emberi jogok...folyt/ny

elihu ben elisszar, az izraeli miniszterelnök hivatal főigazgatója nem nyilatkozott az amerikai külügyminisztérium dokumentumában megfogalmazott bírálatról, amely szerint ,, nem lehet kizárni, hogy az arab foglyok kihallgatása alkalmával szétszé- séges fizikai és pszichikai terrort alkalmaznak.,, ugyanakkor azt állította, hogy ,, izrael a térség országai között az egyetlen, amely lelkiismeretesen védelmezi összes állampolgárainak emberi jogait.,,/upi,reuter/

k o p p e n h á g a

„ mi személyesen győződünk meg arról, hogy mit jelent valójában a ,, vendégszeretet,, izraelben, ahol lábbal tiporják az elemi emberi jogokat.,- jelentette ki m.kohen, a fekete párducok elnevezésű izraeli párt titkára. az ázsiai és afrikai országokból érkezett zsidó nemzetiségű állampolgárok, az ugynevezett szefardok, a legkegyetlenebb faji megkülönböztetés áldozatai-, mondotta kohen. mi ebben az országban ,, másodrangu állampolgárok vagyunk, elviselhetetlen körülmények között tengődünk nyomortanyákon. számunkra a munka és a képzés elérhetetlen álm.

a hetvenes évek elején - mondja a párt - egy másik képviselője - a jeruzsálemi nyomortanyák lakói között spontán tiltakozó mozgalom bontakozott ki a szefard zsidókkal szemben alkalmazott virágzó diszkrimináció miatt. a fekete párducok 1973-as kongresszusukon - amelyen párttá alakultak - programot fogadtak el, s ez a többi között leszögezi, hogy létre kell hozni az önálló palesztinai arab államot. a legutóbbi parlamenti választáson a fekete párducok elnevezésű párt az izraeli kommunista párttal közös listán indult.

szervezetünk ma izraeliek ezreinek szilárd támogatását élvezi, köztük elsősorban azokat, akik arab államokból érkeztek izraelbe -, hangoztatta nyilatkozatában kohen./taszsz/

20.45/ny

--
-75-

R

kk 74. rövid hírek

b-vz/ny csr bs

b o n n : genscher

1978.február 10./mti/

hans-dietrich genscher nyugatnémet külügyminiszter pénteken new yorkba utazott. az egyesült államok, nagy-britannia, franciaország és kanada képviselőivel együtt a hét végén külön-külön tárgyal a pretoriai kormány, illetve a délnyugat-afrikai népi szervezet / swapo/ küldötteivel a namibiai problémáról./ap/

p a r a m a r i b o : julianna királynő

julianna holland királynő és férje, bernhard herceg csütörtökön este hivatalos látogatásra surinameba érkezett. a királynő személyében először látogat külföldi államfő surinameba, amióta az ország két évvel ezelőtt függetlenné vált hollandiától./upi/

m o n t e v i d e o : repülőszerencsétlenség

mind a 30 utas meghalt, amikor az uruguayi légierő egy dc-3 típusú repülőgépe pénteken felszállás közben lezuhant antiogas uruguayi város repülőterén. az 1973-as katonai hatalomátvételt óta a légierő gépei bonyolítják le uruguayban a belföldi utasforgalmat./efe,upi/

--

kk 75. kambodzsai elutasítás

a-br/gi bzs bs

p á r i z s, 1978. február 10./mti/

az afp hírugynökség a phnom penh-i rádió bejelentésére hivatkozva közölte, hogy kambodzsai elutasította a vszk kormányának február 5-i nyilatkozatában foglalt javaslatokat. a vietnami javaslatok a két ország közötti konfliktus békés rendezése céljából előirányozták az összes hadműveletet beszüntetését a határmenti körzetekben, a vitás kérdések tárgyalásának útján való rendezését, s jószomszédi viszony megteremtését a két ország között.

/folyt. köv./
20.53/bzs

- 76 -

kk 75. /kambodzsai ... 1. folyt./bzs

phnom penh újabb elutasító nyilatkozatával összefüggésben a taszsz idézi a trud című bolgár lap kommentárját, amely szerint a február 5-i vietnami javaslat nem az első lépés a vszk részéről a békés rendezés érdekében. a két ország határán ennek ellenére tovább tartanak a fegyveres összecsapások. vajon mi az oka annak, hogy a kambodzsai vezetők a háborús megoldás útját választották? -, teszi fel a kérdést a trud. - minden jel arra mutat, hogy fő céljuk a khmer nép figyelmének elterelése a súlyos belpolitikai problémákról. más kérdés, hogy az indokinaei félszigeten kialakult feszültség fenntartásában azok a külső reakciós erők is érdekelttek, amelyeknek kapóra jött phnom penh kalandor politikája.

a bolgár lap ismételten leszögezi, hogy az indokinaei kialakult veszélyes tüzfészek felszámolásának egyetlen útja van: a vszk által javasolt tárgyalásos rendezés. a folytatódó kambodzsai támadások ilyen körülmények között természetesen tiltakozást és nyugtalanságot keltenek mindkét népbátyainál. /taszsz/

--

kk 76. közel-keleti hírek

b-hf/ny csr bs

1978.február 10./mti/

t r i p o l i

libiában helyhatósági választások kezdődtek. mint a legfelsőbb népi kongresszus legfelsőbb titkárságának direktívái rámutatnak: a választások célja, hogy felszámolják az egyes községtanácsi szervek tevékenységében mutatkozó hiányosságokat, végzetessenek a származás szerinti előjogoknak, a törzsi szellemnek és társadalmi pozíciók magáncélokra való felhasználásának.

a libiai sajtó rámutat, hogy a választások a népi tömegek kezdeményezésére alakult forradalmi bizottságok ellenőrzésével zajlanak, s a forradalom továbbfejlesztését, a népi demokrácia fejlesztését szolgálják.

a tájékoztatási szervek hangsúlyozzák, hogy a nők nemcsak szavazhatnak, hanem az ország történetében első ízben meg is választhatók./taszsz/

/folyt. köv./
21.00/ny

-77-

B

kk 76. / közel-keleti ...folyt/ny

k u w a i t

ahmed iszkander sziriai tájékoztatói miniszter egy kuvaiti lapnak adott nyilatkozatában elmondta, hogy kudarcot vallottak a sziria és irak közti politikai és ideológiai nézeteltérések áthidalását célzó erőfeszítések. a sziriai miniszter elmondotta, hogy az algiri csúcserkekezleten megvitatták ezt a kérdést. mint ismeretes, a szadat elnök politikai kezdeményezéseit elítélő arab országok és a pfsz algiri csúcserkekezletén irak nem vett részt, mert bár bagdad is szembehelyezkedik az egyiptomi elnök különutas politikájával, nem ért egyet sziriával a közel-keleti válság tárgyalásos rendezésének módozataiban.
/reuter/

--

kk 77. castro - pastorino

a-ol/ir/ny br h a v a n n a , 1978. február 10./mti/

fidel castro, a kubai kommunista párt központi bizottságának első titkára, a kubai államtanács elnöke, miniszterelnök, fogadta a havannában tartózkodó enrique pastorinót, a szakszervezeti világszövetség elnökét. a találkozáson enrique pastorino ismertette a szakszervezeti világszövetség áprilisban esedékes ix. kongresszusának előkészületeit, és megvitattak néhány, a nemzetközi munkásmozgalommal kapcsolatos kérdést./taszsz/

--

kk 78. etiópiai nyilatkozat

a-pl/ir/ny br bs addisz abeba, 1978. február 10./mti/

az utóbbi időben néhány reakciós arab rezsím sajtószervei megpróbálják tisztázni a szomália vezetőket és kíséreteket tesznek arra, hogy befeketítsék etiópia igazságos és elvi álláspontját. viszályt szítsanak etiópia és a haladó arab világ között. az etióp külügyminisztérium addisz abebában közzétett nyilatkozatában rámutatott: olyan reakciós arab rendszerekről van szó, amelyek szomáliába irányuló fegyverszállításaikkal, és a szomáliáknak nyújtott anyagi támogatással gyakorlatilag mogadishu cinkosává váltak az etiópia elleni agressziós háborúban. e célok megvalósítása érdekében - hangsúlyozta a nyilatkozat - azzal a képzetelenséggel álltak elő, hogy etiópia - ugymond - izraeltól kap fegyvert. magától értetődően nem véletlen, hogy az állítás éppen akkor látott napvilágot, amikor izrael és egyiptom külön tárgyalásokat folytat.

/folyt köv/
21.25/ny

-78-

R

kk 78. / etiópiai...olyt/ny

az etióp külügyminisztérium nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy az ilyen koholmányok valójában ,, politikai zsarolást,, jelentenek. céljuk nem más, mint elszigetelni etiópiát a forradalmi és haladó arab világtól, éket verni etiópia és a szocialista országok közé.

etiópia - szögezte le a dokumentum - a szocialista közösség országai, elsősorban a szovjetunió önzetlen segítsége, a haladó arab világ és más haladó erők támogatása révén jelenleg képes maga megvédeni szuverenitását és területi integritását.

az etióp forradalom - hangsúlyozta a nyilatkozat - megszilárdította pozícióját és töretlenül fejlődik.

az etióp külügyminisztérium egyidejűleg élesen elítélte szadat egyiptomi elnököt, aki a közelmúltban ismerte be, hogy fegyvert szállít a szomáliai agresszoroknak. az egyiptomi elnök, mutatott rá a dokumentum - teljes mértékben lejáratta magát. az agressziós háborúhoz nyújtott aktív katonai támogatás beismerése rendkívül komoly és messzemenő következményeket von maga után az afrikai kontinens és az egész világ számára. szadat ezzel a lépésével bebizonyította, hogy teljes mértékben figyelmen kívül hagyja az ENSZ és az afrikai egységsszervezet alapelveit, illetve határozatait, többek között az idegen területek fegyveres erővel történő meghódítása törvénytelenységének elvét.

afrika országai és a világ többi államai nem hallgathatnak, amikor az egyiptomi elnök nyíltan beismeri az etiópia elleni agresszióban való közvetlen részvételét. a szuverén afrikai országok számára létfontosságú, hogy fordítaniuk arra a tényre, hogy szomália a reakciós rendszerek eszköze az afrikai behatolással kapcsolatos expanziós terveik végrehajtása érdekében.

az etióp külügyminisztérium végezetül elítélte az arab reakciónak azokat a kísérleteit, amelyeknek célja, hogy ellenőrzésük alá vonja a vörös-tenger térségét. a térségben - mutatott rá a nyilatkozat - a nemzetközi tengerhajózás szabályait kell érvényesíteni./taszsz/

21.30/ny

--
-79-

R

kk 79. carter - közel-kelet

b-hf/ny csr bs w a s h i n g t o n, 1978. február 10./mti/

James Carter amerikai elnök pénteken a fehér házban vezető amerikai újságírók egy csoportja előtt megerősítette, hogy a hét végén elkészíti a kongresszus elé terjesztendő tervezetet, amelyben a közel-keleti térségbe irányuló amerikai fegyverszállításokban tesz javaslatot. az elnök nem közölte, hogy tervezetében kérni fogja-e a kongresszust szadat egyiptomi elnök fegyvervásárlási igényének, köztük az f-5e típusu repülőgépek iránti kérelmének teljesítésére.

az elnök a továbbiakban elmondta, hogy atherton külügyi államtitkár egy hét múlva a közel-keleti térségbe utazik, s ismét megpróbálja előmozdítani, hogy megállapodjanak a tárgyalások folytatásához szükséges ,, elvi nyilatkozat,, -ban, amely elfogadható lehet huszain jordániai király számára is. az amerikai elnök jelezte, hogy ,, valószínűleg,, a jövő héten találkozik mose dajan izraeli külügyminiszterrel. végezetül megállapította, hogy az ,, elmúlt egy év alatt kielégítő előrehaladás történt a közel-keleten,,.

röviddel az elnök nyilatkozata után a fehér ház szóvivője közölte, hogy bár a kormány megítélése szerint egy carter-szadat-begin találkozó ,, kívánós lenne,, egyelőre nem tervezik ilyen ,, csúcserkeztet,, megtartását./afp/

--

kk.80. libanon - esti összefoglaló

b-rg/csr/a/bs

1978. február 10./mti/

b e i r u t

beirutban negyedik napja változatlan hevességgel folytatódik a fegyveres harc a jobboldali pártok miliciái és az arabközi békefenntartó erők szíriai alakulatai között. az összecsapások pénteken is a keresztények-lakta keleti szektorban zajlottak.

/folyt.köv./
21.32/a

- 80 -

R1

kk.80./ libanon.....folyt.-a

a libanoni fővárosból - akárcsak a polgárháboru idején - mind többen menekülnek a harcok elől a környező hegyekbe.

az egyre több halálos áldozatot követelő harcokkal egyidőben legmagasabb szinten folytatódnak a politikai tárgyalások. eliasz szárkisz államfő pénteken két órán át táncskozott szelim al-hossz miniszterelnökkel a válságról, majd a kormányfő bejelentette, hogy szombatira beirutba várják abdel halim khaddam szíriai miniszterelnök helyettesét, külügyminisztert. a látogatás célja azoknak a tárgyalásoknak a folytatása, amelyeket a libanoni küldöttség csütörtökön kezdett Damaszkuszban a szíriai vezetőkkel, köztük hafez asszad elnökkel.

victor khuri tábornok, a libanoni hadsereg főparancsnoka a hadügyminisztériumban tárgyalt az arabközi erők szíriai egységeinek vezetőjével. a jobboldal rádióállomása, a ,, libanon hangja,, szerint nem sikerült megállapodásra jutniok - a konzervatívok megfogalmazása szerint azért, mert a szíriaiak továbbra is fenntartják a blokádot a fajadial laktanya körül, ahol kedden kirobbantak a harcok.

a valamennyi konzervatív erőt magában foglaló,, libanoni front,, pénteken ülést tartott, s utána közleményben a harcok végetvetését célzó intézkedéseket sürgetett. az országban állomásozó szíriai egységek ellen harcoló jobboldal a közleményben sajnálatosnak mondja az elmúlt napok véres incidenseit, hangsúlyozza, hogy,, baráti erőkkel törtétek az összetűzések, amelyek az ország alkotmányos hatóságainak beleegyezésével érkeztek libanonba,, s egyúttal közös vizsgáló bizottság felállítását sürgeti a felelősség megállapítására./afp,reuter/

/folyt.köv./
21.40/a

- 81 -

R2

kk.80./ Libanon.....2.folyt./-a

t e l a v i v

a keresztény jobboldalnak dél-libanonban közvetlen katonai támogatást nyújtó izrael megkülönböztetett figyelemmel kíséri a beiruti eseményeket. az izraeli kormány pénteken kiadott közleménye ezer weizman hadügyminiszter szavait idézi, aki a határkörzetben a jobboldali libanoni alakulatok vezetőivel találkozott. weizman biztosította a konzervatív erők tisztjeit: „izrael támogatja a keresztényeket dél-libanonban,„
/upi, reutjer/

w a s h i n g t o n

„nehéznek, és „nyugtalanítóknak, nevezte a libanoni helyzetét cyrus vance amerikai külügyminiszter pénteki sajtóértekezletén. megerősítette, hogy az egyesült államok továbbra is támogatja a libanoni kormányt, az ország területi egységének és függetlenségének fennmaradását. mint mondta, washington, „szoroson nyomon követi a helyzet alakulását és felvette a kapcsolatokat az összes érintett felekkel.„/afp/

--

kk 81. honecker - okp- küldöttség

a-df/gi/ny bs b e r l i n, 1978.február 10./mti/

erich honecker, a német szocialista egységpárt kb főtitkára pénteken berlinben baráti megbeszélésen fogadta giancarlo pajettát, az olasz kommunista párt tagját, az okp kb tagját, az okp kb külügyi osztályának vezetőjét. a találkozón jelen volt hermann axen, az nszép kb tagja, az nszép kb titkára.

pajetta tolmácsolta erich honeckernek enrico berlinguer, az olasz kommunista párt főtitkára üdvözlését. pajetta tájékoztatta az nszép kb főtitkárát az olasz kommunista pártnak az ország előtt álló bonyolult politikai és gazdasági problémák megoldására tett erőfeszítéseiről és javaslatairól.

a szívélyes, elvtársi légkörben lezajlott véleménycserén honecker és pajetta kinyilvánította a két párt készségét a testvéri kapcsolatok további mélyítésére./adn/

21.50-ny

-82-

R

kk 82.külpolitikai hireink jegyzéke 16.00 órától - zárásig

ny bs

1978. február 10.

55. ensz - emberi jogok
56. szadat - peresz találkozó salzburgban / embargós 22.30-ig/
57. szovjet nók felhívása
58. űrhajósok-pénteki nap
59. varvariv - teleplező dokumentumok
60. rövid hírek
tokió: egk-japán
róma: földrengés
bonn/hadgyakorlat
tel aviv: begin
vitoria: eta
uj-delhi: mongol-indiai
belgrád: kim jong nam
belgrád: földrengés
61. vance sajtóértekezlet
62. taszsz nyilatkozat
63. belgrádi találkozó
64. hírek csehszlovákiából
65. pekingi hatalmi harc - taszsz
66. etiópia - szovjet jelenlét - apn
67. portugália - intersindical
68. dzsallud moszkvába látogat
69. varsói pártértekezlet
70. dél-afrika - izrael
71. etiópia-szomália
72. brezsnyev - asszad
73. emberi jogok - izrael
74. rövid hírek
bonn: genscher
paramaribo: julianna királynő
montevideo: repülőszerencsétlenség
75. kambodzsai elutasítás
76. közel-keleti hírek
77. castro- pastorino
78. etiópai nyilatkozat
79. carter-közel-kelet
80. libanon - esti összefoglaló
81. honecker - okp küldöttség
82. hírjegyék /mti/

v é g e -
készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tiber
szerkesztette: nyánádi róbert, kopreda dezső, bochkor jenő,
pirityi sándor, barabás miklós.

-83-

22.10/ny

R

60.010/x

M.T.I.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

kk. 1.várható

wa il nt

1978. február 11./mti/ szombat

salzburg:

szadat egyiptomi elnök kreisky osztrák kan-
cellárral és peresz izraeli ellenzéki veze-
tővel tárgyal
szadat érkezése

bukarest:

new york:

öt tőkés ország külügyminisztere konzultál
namibiáról

beirut:

khaddam szir miniszterelnökhelyettes, külügy-
miniszter érkezése

frankfurt:

juso kongresszus

-. -

7.10/il

- 1 -

id